

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nerancate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
retrimet.

INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ar-
mătorele Birouri de anulări:
In Viena: M. Weiss, Herrsch
Schalk. Rudolf Mosse, A. Oppel.
Naclfolger: Anton Oppel, J.
Danneberg. In Budapesta: A. F.
Goldberg, Eisen Bernau. In
București: Agenția Flacăra. Suco-
ursale de România: In Ham-
burg: Karoly & Liebmann.

Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 6 or. și
80 or. timbru pentru o publi-
care. Placări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĂR DE DUMINECĂ 19)

„Gazeta” iese în tă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din araz
și la dd. colectori.

Administrațiunea pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 105.—Anul LIX.

Brașov, Duminecă, 12 (24) Mai

1896.

Din cauza sfințelor sărbători țiarul nu va
apăre până Marți seara.

Sărbătorea limbilor.

Sărbătorea de mâne, ce-o numim și sărbătorea limbilor, nu poate trece fără de a ne reaminti nouă Românilor suferințele, ce trebuie să le îndurăm în lupta pentru limba noastră națională.

Precum odinioară discipulii Mântuitorului au propovăduit între poporele lumii învățăturile lui dumnezeiesci, fiă-căruia în graiul său, așa ni-au vorbit în graiul nostru și marii apostoli ai neamului românesc; ni-au vorbit de libertate, de dreptate și de-o viață vrednică de omnire; ne-au vorbit în timpurile de întunec și ne-au deșteptat la nouă viață națională, însuflețindu-ne pentru păstrarea și apărarea bunurilor celor mai scumpe, ce le am moștenit dela moși și strămoși: limba, datinele și obiceiurile noastre românesce.

De două-deci și opt de ori am repetat sebarea Sfințelor Rosalii, de când guvernul și dieta ungară au adus cu mult șgomot acele legi, cu cari, de câte-ori ne plângem, încă și adî ne scot ochii, nouă ca și celor din străinătate, dîcîndu-ni-se: etă, ast-fel de legi liberale și îngăduitoare nu mai găsiți pe întreg roto-golul pământului.

Acești 28 de ani sunt un nimica în viața unui popor, dîr totuși sunt un timp destul de îndelungat pentru noi, cei ce trăim adî, ca să ne mirăm, că mulți și-au uitat, ér alții nici că știu ce s'a petrecut pe la 1868, un an după ce au ajuns Ungurii să aibă ministerul lor.

Se aflau încă mulți pe atunci, cari credeau, că totuși va fi ceva din făgăduințele Ungurilor, că cel puțin maștera lege a naționalităților o vor păzi și respecta, căci ei înșiși au făcut-o pentru liniștirea și mul-

comirea Românilor, Slovacilor, Sêrbilor, Sașilor etc. Dîr cei cu prevedere mai mare au dîs de pe atunci, că tôte s'au făcut numai spre a amăgi poporele și lumea, și că vor fi amar înșelați cei ce se vor încrede în promisiunile maghiare.

Și cei din urmă au avut dreptate. Până ce se simțiau mai slabi și mai neorganizați, Ungurii încă nu cutezau să iasă cu arama lor pe față. Cu timpul însă au crescut cumplit cornele șovinismului lor și au început să împungă în dreapta și în stînga. Lege încolo, lege 'ncôce, puțin le pasă celor dela cîrmă, numai ceea ce voiesc ei și le place lor să se întemple.

Astădî nu se sfîesc puternicii dîlei să-și ia pe față îndêrăt cuvîntul, ce l'au fost dat Nemaghiarilor și în deosebî Românilor, că-i vor lăsa cel puțin să-și cultive în pace și liber limba, legea, datinele și obiceiurile lor.

Nu mai de curînd a fost oprită conferența națională română pe cuvînt, că noi Români n'avem dreptul să ne sfătuiem aici noi între noi asupra intereselor noastre de viață românesce, ci numai laolaltă cu Ungurii, Jidovii etc.

Așa departe am fi ajuns cu legile „liberale” dela 1868! Maghiarii, avînd pânea și cuțitul în mîna, au făcut cu acele legi ce au vrut. Resultatul îl vedem pe tôte cărările.

Dîr ce-am făcut noi, ca să ne apărăm limba și drepturile noastre naționale? Fire-am ôre în stare să dîcem cu conștiința liniștită, că ni-am împlinit datoria pe deplin și că am lucrat cu credință și statornicie neînfrîntă, tot-déuna și în tot locul, ca să se adevêrască dîsa cronicarului, că ne iubim mai mult limba, decât viața?

Etă la ce trebuie să ne gîndim

noi în ajunul marelui sărbători a limbilor! Să ne gîndim cu tôte serioșitatea și evlavia, că puterea noastră națională trăesce și pierce cu însuflețirea, ce-o avem pentru limba și cultura noastră și pentru tot ce face fala românismului nostru.

Să ne gîndim și să dorim din tot sufletul nostru, ca acel spirit dătător de viață, care ne a încăldî și ne-a îmbărbătat în luptele veacurilor trecute, să ne vie întru ajutor și astădî și să ne încingă cu curajul, cu care vrednicii noștri înaintași au apêrat limba și legea românescă! Atunci nu va fi adversar pe lume, care să ne pôtă răpi ceea ce avem mai scump și mai sfînt în lumea acêsta.

Revista politică.

† Archiducele Carol Ludovic. Familia domnitore a monarhiei noastre deplânge mórtea archiducelui Carol Ludovic, al doilea frate al Majestății Sale monarhului. După grele suferințe provenite mai ales din bóla unui acut catar de intestine, însoțit în fine și de nisce friguri, archiducele și-a dat sufletul Marți în 7/19 l. c. dimineța la ôrele 6^{3/4}, fiind în etate de 63 ani în urma morții înaltului defunct, atât parlamentul din Viena, cât și cel din Budapesta și-au exprimat numai decât adêncile lor condolențe și și-au sistat ședințele. S'a dispus un doliu adênc de mai multe săptămîni atât între membrii curții, cât și în armată. Imormentarea defunctului archiduce s'a sêvêșit ieri cîmform programului de ceremonii statorit. El a fost, după reșosatul archiduce Rudolf, al doilea moștenitor de tron, care a murit. În Ungaria își cumpêrase o moșia și învățase a vorbi și ungueresce, prin ceea ce câștigase mult simpatia Maghiarilor. În urma sa au rēmas trei fii,

dintre cari însê cel mai mare, Francisc Ferdinand, născut la 1863, este tot bolnăvicios. În asemeni împrejurări nu se pôte adî încă prevedé cine va moșteni tronul.

✱
Incoronarea Țarului. Moscva, capitala Țarilor vechi, îmbrăcase alaltăeri haine de sărbătore. 71 salve de tunuri anunțară lumei adunate pentru de-a asista la sărberea încoronării părechei imperiale rusesce, că conductul festiv a plecat dela palatul Petrowsky spre Kreml, palatul Țarilor. Impêratul Nicolae II călăria un admirabil cal alb, ér împêratêsa, precum și mama împêratului, Țarina-vêduvă, ședeau într'o trăsură de gală, trase de 8 cai albi, și erau îmbrăcate în haine albe de mêtase. De ambele părțile stradelor, pe unde trecea conductul, erau postate trupe, ér la spatele acestora se indesusia o mulțime imensă de popor, care'l saluta pe Țarul cu strigări entusiasmice. La diferite porți triumfale părechea imperială fû salutată de diferite corporațiuni și reprezentanțe. La porța Woskressenski Țarul se cobori de pe cal, asemenea și Țarinele din trăsură, și intrară cu toți împreună în biserica Twer, de unde după o scurtă rugăciune, conductul plecà mai departe. Indată după aceea anunțară 85 salve de tunuri, că Majestățile Lor au intrat în catedrala Uspenskij. După finirea ceremoniilor bisericesci Țarul și Țarina intrară în palatul Kreml, ceea ce fû anunțat publicului prin 101 de salve, precum și prin sunetul clopotelor dela tôte 600 bisericile Moscvei. După-ce petrecură Majestățile Lor în Kreml o ôră, plecară la palatul Alexandru. Intrarea festivă în Moscva se fini la 8 ôre seara. La 9 ôre tot orașul era iluminat și stradele erau ticsite de lume.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Minte de muiere, și pace!

Satul nostru nu-i sat mic, că are peste 450 de fumuri, și mai la tot fumul este o femeia, și mai fiă-care femeia are o meliță: dîr decă ai pune la un loc tôte melițele din sat și le-ai pune se melițe de odată, tôte ar amuți, când lelea Ana, muierea lui George a Pascului, ar prinde la cêrtă cu cineva.

Are un glas ca un clopot de cele mari din turnul Sașilor din Bistrița. Apoi, cum li-e casa în deal, rēsună tot satul când își desmierdă bărbatul, ori are de împărțit ceva cu cineva. Și i se aude des gura peste sat, ér a badii George nu o aude nime; deși nici el nu tace din gură, dîr glasul lui pe lângă al lelii Ane e ca glasul unui puiș eșit de acum din găoace pe lângă glasul unui cocoș.

Când începe ea: „Mêi George, mêi! Tu nu ești bărbat, mêi, tu ai fi bun ciuhă în cânepă, mêi!” Atunci

tot satul scie, că lelea Ana-i acasă și că și badea George a sosit de unde-va.

Și lelea Ana rar fi acasă, că are multe trebșore prin cel sat, mai pe la mătușa Frăsina, mai pe la nănașa Anghilina, mai în dreapta, mai în stînga, ca omul cu treburi. Ér badea George mai mult e p'acasă, când nu-i tocmai lucrul câmpului. Că badea George are agonisită frumôsă pe lângă casă, are oițe, purcelăși, vâcuțe, bouleni, vițelandri și câte și mai câte. Nu-i el tocmai còda satului, deși chiar fruntea încă nu-i.

Și are badea George cu lelea Ana 2 copii, un fecior și o fată; atâta li-e tôte prășila. Niculae, feciorul lelii Ana — că ea nu dîcea copiii noștri, ci copiii mei — Niculae, cum dîc, se însură, după ce veni din Beciu, unde a cătănit trei ani de dîle; luă pe Flórea morariului și o adusă noră la lelea Ana, dîr îi spuse ôrzina lelii Ane, încă pân'a nu-i aduce pe Flórea morariului de noră: „Mamă, eu mē însor, dîr peste femeia mea numai eu vrêu să fiu prefăcutș, nu și d-ta, nici o vorbă

legănată n'ai să-i dîci, că eu nu-s tata, să rabd câte vrute și nevrute dela d-ta, eu is eu, nu rabd la nime nimic; fac, lucru, agonisesc pentru casă, muierea mea va avé să facă asemenea și să țină casa în rēnd bun. Dîr morcotită și frământată nu o voi lăsa, mai bine-mi voi face un bordei în capul satului, ca țigani, și acolo voi ședé cu ea și vom trăi cum va vré Dumneșeu. Așa te gîndesce, mamă, de vrêi așa, cum dîc eu, și-o aduc noră 'n casă, de unde nu — lumea-i largă, mi-oi afla și eu un petec de pământ, să-mi pun o cocuibă de casă, și de noi veni în casa, unde m'am născut!”

Așa dîse Niculae, și el scia ce grăesce, că dóră era de 25 de ani, și numai trei ani a fost dus de acasă, dîr 22 de ani acasă a fost, scia bine ce plătesce gurița mamei sale, când prindea la vorbe de pricină, și scia și aceea, că de-ar fi fost cine-va chiar drac, trebuia să pună pușca jos dinaintea lelii Ane. De aceea își gîndise el așa: O să spun mamii tot ce am de spus, înainte de cununia, că după aceea-i prea târziu, v'a dîce,

că cu haboca m'am băgat în casă peste ei, că ei n'au voit, că tēcă, că pungă, și pricina va fi gata.

Nu-i vorbă, lelea Ana înholbă nisce ochi mari, când auđi pe Niculae vorbind ast-fel, și se și scăpă să dîcă: „Dîr ce-i dragu mamei, nici n'ai luat-o și te-a și întăritat în potrița mea? E ceva grofioiă, să nu-i dîcă omul o vorbă bună și înțelptă, că dóră de aceea-s bêtrâni în lume, ca să învețe pe cei tineri și nepri-cepuți...”

Dîr nu apucă a dîce mai mult, că Niculae-i urmă vorba: „Auđi, mamă, ce am dîs, am dîs, eu nu vorbesc de două-ori tot aceeași vorbă, că nu-s beat; de te legi, că 'n lucrurile noastre și 'n vorbele noastre amestec nu-i avé, o aduc, lucrăm amêndoi, facem ce trebuie, dîr d-ta cu vorba să nu încerci a ne face traiu rēu; nouē ne dă bună pace... Ori, mē duc și șed la socrii până 'n primăveră, ér atunci imi fac casă lângă móră, imi dă socrul petecul cel de loc, ce l'a cumpărat din jos de móră.”

Intr'aceste nimeri și badea George, tatăl lui Niculae, în casă și întrebă,

Săși „vergi“ cer convocarea Sachsen-tag-ului. „Kronstädter Ztg.“ publică în n-rul său de ieri un prim-articol, în care accentuând periclitarea organizației săsești, urgițează convocarea Sachsen-tag-ului. „Acum a sosit timpul“, țice „Kr. Ztg.“, „pentru ca să se convoce un Sachsen-tag. A tăcă și mai de parte ar însemna tradare și abandonare de bună voia a unuia din cele mai de căpeteniă dintre drepturile noastre. Acum când se intenționează nu numai slăbirea, ci chiar nimicirea organizației noastre naționale, pretindem, ca ea să fiă apărută, — apărută de către factorii chiamați, adecă de către comitetul central și Sachsen-tag-ul. Aci se va vedea, cine voiesce și pôte apăra organizația noastră națională. De aceea rugăm cu insistență pe președintele comitetului central, să convoce cât de în grabă comitetul pentru pregătirea Sachsen-tag-ului, ca poporul săseșc să aibă ocaziune, de-a vesti din nou tare și precis credeul său politic“.

Noul primar al Vienei, Dr. Strohbach, fu primit alaltăieri în audiență de către Majestatea Sa, cu care ocaziune Strohbach mulțami monarhului pentru întărirea alegerei sale. Monarhul îi răspunse, că se bucură foarte mult, că l'a întărit, apoi își exprimă speranța, că noul primar va face ca să se restabilească ordinea în consiliul comunal al capitalei. Strohbach promise, că va lucra din toate puterile pentru de-a implini dorința monarhului. După finea audienței, noul primar mai făcù visite ministrului de externe Goluchowski, ministrului-președinte austriac Badeni și ministrului de culte austriac Gautsch.

Conspirația armenescă. Seiri din Constantinopol anunță, că s'a descoperit, cum că Uniunea armenescă avea de gând a face să se asasineze funcționari înalți. În ultimele zile s'au făcut numeroase arestări, probabil ca măsură de precauțiune în vederea serbarilor Karcan Bairam.

Bursa de Berlin. Reichstagul german s'a pronunțat cu o mare majoritate pentru interdicțiunea operațiunilor pe termen la bursa de cereale. Prin acest vot parlamentul german a luat în considerațiune unul din principalele neajunsuri ale agriculturii germane. Speculațiunea cea mai desfrănată pevocase nise variațiuni arbitrare asupra cursurilor de cereale. Cultura germană și toate țergurile de cereale din Germania depindeau literalmente de bursa din Berlin. În realitate mărfurile efective ce se negociau în bursă reprezentau numai o proporțiune foarte mică din acelea ce for-

mau obiectul speculațiunii. Cumpărătorul, care doria să-și procure grâu pentru morărit, nu se adresa la Bursa din Berlin, ci afară, și era obligat să plătescă marfa mult mai scump decât cursurile din Berlin. Prin noua lege se crede că se va pune sfârșit acestor abuzuri. Se speră mai cu seamă că se vor putea restabili țergurile cele mari de cereale ce existau în principalele centre. Dér cultura nu va profita din noua situație de cât numai în cazul decă cultivatorii s'ar constitui în societăți cooperative. Proiectul de lege asupra construcțiunii hambarelor pentru cereale, ce a fost supus dănnăci Camerei prusiane, este menit să incurajeze această mișcare cooperativă.

Uneltiri de maghiarisare în Câmpia.

Din cercul Ormenișului, 8 Mai n. 1896.

Onorată Redacțiune! Dați-mi voiă să vă aduc și eu la cunoștință câte-va fărădelegi ale slujbașilor unguresci, cari atât de mult amărăsc sufletul bieților Români, și totuși au obrazul de-a pofți, ca și noi să serbăm mileniul și să ne bucurăm împreună cu ei.

Făcend o călătorie prin Câmpia Transilvaniei, am avut ocaziunea de-a vedea și auzi multe, mai ales în cercul Ormenișului de Câmpia, cari au făcut să mă scârbesc și trebuie să se scârbescă ori-care om, din care nu s'a stins încă de tot simțul bunei cuviințe.

Am vădut în comune aprăpe curat românesci funcționând ca juđi (primari) comunali „Domni“ (nemeși) unguresci cu cu mari proprietăți de pământ, cari pörtă această slujbă numai pentru ca să pötă porunci mai bine peste brațul și banul Românilui, pe care nu-l cruță, și față cu care n'au milă. Silesc pe bietul țeran cu pandurii să facă drumuri pe sîma „domnilor“, ca să se pötă preambila cu oalescele lor cu patru cai, ér când e vorba de încasarea dărilor și aruncirilor celor mari, năvălesc esecutorii cu droia asupra lui, și nu se găsește nimeni din partea administrației, care să pună o vorbă bună pentru el.

Dér mai revoltătoare sunt uneltirile lor de maghiarisare. Mi-s'a spus, că în comuna Orosfaia, la porunca fisolgăbirului Münstermann Gyözö (alias Victor) s'a convocat pe la sfârșitul lui Aprilie a. c. comitetul comunal cu scop de-a hotărî în cauza edificării unei școle unguresci de stat. La adunarea comitetului a luat parte și fisolgăbirul Münstermann, care mai duse cu sine pe medicul maghiaron din Ormeniș și pe tutorul cercual din Sava (cercul Mociului), țicend, că după lege (sic!) și aceștia au

drept de-a vota în toate comitetele comunelor din cerc.

Vedeți, D-le Redactor, cum sciu micii despoți să întorcă legea pe dos, când e vorba de-a tiranisa pe Români; Noi așa scim, că după lege n'ci chiar în comuna, în care locuesce cine-va, nu are drept de vot în comitetul comunal, de nu cumva e virilist, ori ales. Dér ce le pasă acestor despoți de lege, când e vorba de Români?!

Destul că, pe lângă toate protestările preotului român, care arată, că poporul român din comună nu pôte contribui și pentru școla de stat, deore-ce el își are școla sa profesională în regulă și invetător salarisat cu 300 fl. la an, fisolgăbirul cu ai săi hotărîră „cu majoritate de voturi“, ca să edifice școlă ungurescă de stat, ér poporul român din comună să contribue la susținerea ei cu un adaus la dare de 5% și cu cele de lipsă pentru prevederea ei. Preotul român din Orosfaia a înaintat recurs în contra acestei ilegale hotărîri. Ce va fi, vom vedea.

Despre acest fisolgăbiru Münstermann am mai auzit încă una: Fiind a se alege în Ormeniș jude comunal și căți-va membri în comitet, fisolgăbirul puse terminul adunării poporului chiar pe o Duminecă dimineța, la orele 9, făcend-uși socotela așa, că preotului local Andrei Voda, care tocmai atunci serba cununia fiului său, mai avend de-a sevirși și alte trei cununii în aceeași zi, va fi cu neputință de-a lua parte la adunare și astfel își va pute face mendrele după plac. Dér s'a păcălit fisolgăbirul, căci d-l preot Voda a rugat pe un alt preot român să-l înlocuescă la biserică, ér d-sa a dat navală asupra lui Münstermann și soți tocmai când le era lumea mai dragă. D-l Voda li-a zădărnicit tot planul, silindu-i să amâne alegerea, ér când s'a pus al doilea termen de alegere, au fost aleși, atât ca primar, cât și ca membri în comitet, numai omeni de încredere ai poporului, ér nu lingăi de-ai lor, cari au rămas în minoritate și în comitet. Casul acesta ar pute servi spre incurajare și altor preoți și Români buni.

Pe Câmpia de-altmîntrelea se lucrăză sistematic și foarte cu multă stăruință pentru maghiarisarea poporului român. Până acum s'a înființat școlă de stat adecă de maghiarisare în Ormenișul de Câmpia, care încă la 1 Septembrie anul trecut era gata și provădută cu toate cele de lipsă, dér cauza, că nu s'a deschis în anul școlastic trecut, este o găcitură, care așteptă o deslegare măestrită.

Altă școlă de maghiarisare s'a înființat în Șopter și în Silivașul de Câmpia, în case închiriate, ba în Silivaș, pentru ca să ademenescă băeții de-a cerceta școla lor,

proprietarul Gál Albert se imbiă a-le da școlarilor cost gratuit.

Așa lucrăză pe Câmpia maghiarisatorii. Dér svircolirile lor de maghiarisare sunt tot-odată un bun mijloc pentru a-și face „merite“ în ochii celor de sus și a-și deschide astfel calea la exploatarea poporului. Fisolgăbirii aduc cu comitetele comunale hotărîri să se cumpere mobilierul pentru cancelariile purtătorilor de matricule civile, cheltuiind sute de floreni, ce se scot prin repartițiunile făcute după numărul caselor, ér nu după avere, ca astfel să fie cruțați marii proprietari maghiari, și sarcina să cadă asupra poporului.

Și în astfel de împrejurări nu pôte fi mai crud, decât să te silescă a jubila împreună cu ei și a serbăcri implinirea mîiei de ani dela venirea lor asupra capului nostru!!

Calătorul.

Incă un preot român acusat pentru „agităție“

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Cetea, 20 Maiu 1896.

Szava Iános, primarul din Cetea, orbit de ură către națiunea din care face parte și înșetat de „cinstita“ pofță de ași căștiga „merite neperitoare“ pentru stăpânirea ungurescă, în ziua de 10 Maiu a trimis vre-o 3—4 din slăbănogii lui jurați în biserica română gr. cat. ca să spioneze, nu cum-va preotul Raica, cu ocaziunea serviciului divin, prin vre-o cuvântare va cănta să réstörne „statul maghiar“.

Reintorși dela biserică, anticristul unguresc Szava beat de bucurie, că o să dobendescă o învingere „strălucită“, li-a pus lampa lui Ițig cu silvoriu pe masă, ca ast-fel sub impresiunea alcoolului să pötă făuri un raport, așa, ca părintele P. Raica să nu mai facă umbră prin Cetea, ca ast-fel primarul să-și pötă ajunge scopul....

Mincinosul raport a și avut efectul dorit, căci în 19 Maiu judele de instrucțiune Öberg din Alba Iulia a ășit în fața locului unde s'a ascultat părintele Raica, apoi acusatarii și mai mulți martori.

Părintele Raica e acusat, că ar fi ășis în predică, că pentru Unguri e ăș de veselie ziua de 10 Maiu, ér pentru noi ăș de jale, fiind-că în temnițele unguresci sub stăpânirea ungurescă au zăcut și zac fruntași de-ai noștri; că cel puțin de aci încolo de-ar căpăta Ungurii minte, ca să cunoască, că la olaltă trebuie să trăim și să ne bucurăm de drepturile, ce ni-se cuvin; ba l'au mai acusat, că ar fi ășis să trăiescă Maestatea Sa Imperatul Francisc Iosif I.

La întrebările unguresci, părintele Raica a răspuns românesc.

ce vorbe au? Ér lelea Ana începù numai decăt: „Ce să avem? Uite tu aci la Niculae, că nici n'a adus pe grofioa morarului în casă, și-mi și dă porunci, ca să nu-i țic nici o vorbă legănată, ca și cum eu nu aș scii ce să țic și când să țic? Ca și când eu aș merge în binele ei, ér nu ea în binele meu! Una ca asta n'a fi! Eu sunt capul cășii, de vă place, bine, de unde nu — ducă-se și Niculae și voi toți unde a dus mutul iépa, dér eu poruncitor în casă n'oiu suferi!“

„O, ho, ho! muiere, țise badea George; noi însurăm pe Niculae, că-i al nostru; va rămâne sprijin bătănețelor noastre, e harnic, muncitor, cumpătat, ér noi pe ăș ce merge suntem tot mai slabi. Apoi fata ađi mîne vom mărita-o, ér Niculae cu muierea lui au să ne iee locul, să fiă cu noi până vom avé țile. Drept și mai drept, că mie nu mi-ar plăcè, ca ei să fiă aci deschiliniți de noi, nici mi-ar plăcè, ca ei să ne facă țile amare, ceea ce nici nu cred, că s'a întempla; dér aceea încă n'ar fi dreptate, ca noi să le facem traiu

râu și țile negre prin vorbe nesocotite și porunci din seamă 'n afară. El se însoră, vom trăi la olaltă, vom munci la olaltă și-i mai lăsa și tu, babă, din holca cea mare, ce o faci pentru totă nimica“.

— „Ba că una ca aceea n'a fi, mai bine ducă-se câte țile a crescut și Niculae și fata morarului, că am auzit eu din bătăni, că fetele de morar numai să dormă la umbră sunt bune și să iee de-a gata. Fără, de se legă, c'a fi cuminte și a asculta de mine, vie-mi în casă, de unde nu — largă-i lumea, voiu afla eu pentru Niculae una, care să fiă cum vréu io!“

— „Veđi că mie alta nu-mi trebuie, numai pe fata morarului!“

— „Atunci ia-o, dér nu-mi da porunci de pe acuma, că ce să țic și ce să nu țic în casa mea!“

Badea George însè ca om cuminte grăi așa: „Sci ce, Niculae dragul tati! Decă ție fata-ți place, ia-o, nu te opresc, nu te silesc; ia-o și o adă aci, de vom puté trăi ca omenii cei de omenia — bine, de unde nu — sus e Dumneđeu, ne-a îndrepta

el ce să facem. Din partea mea su-părare nu-ți avé, și tare cred, că nici eu din partea voastră, ér măta și-a mai veni doră în fire, că dor nu-i copilă să nu pricépă binele și réul“.

Așa, cu vorbe cu înțelegeri și neînțelegeri, se gătără de nuntă și când fu colo către săptămâna albă, Niculae era cu muiere, și Flórea morarului era cu bărbat. La ospet a fost multă voiă bună, ca la ospete; chiar și badea George, socrul cel mare, care nu jucase doră dela ospetul lui, acum jucă și el. Se bucură bietul om vedend, că de bine se potrivește Niculae al lui cu Flórea morarului, că cunoșcea pe Flórea și scia că-i copilă blândă și aședată; când o jucă jocul miresei, nu se puté răbda să nu chiuescă:

De-ar fi Ana ca mireasa,
Nu o-aș da pe lumea asta!

Ospeciorii bătură 'n palmi, strigară vivat! muierele rídeau, ér lelea Ana sta să crepe de necas, că bărbatul ei acolea într'o lume de omeni o face de ris. „Las' că te-oiu cöce

eu!“ își gândia ea și inghiția noduri.

După ospet trăiră ei în pace cât trăiră. În cele d'întăiu săptămâni nu-și arată lelea Ana diții, ca să nu țică lumea, că nici nu i-a intrat bine nora 'n casă și s'a și apucat cu gura de ea. Dér cam pe la jumătatea postului mare începù mai cu o vorbă, mai cu alta, când nu erau bărbații p'acasă, până când biata noră începù odată a plânge dinaintea ei.

Atunci lelea Ana își eși din sărite, uită că-i postul cel mare, vremea spoveditului, și începù mai cu grosul: „Dér ce te mianu, că nu ția spart nime capul; pentru-că țiam spus ce-i bine, sciu că n'am făcut cel lucru mare, că doră în casa mea-i slobod să țic și eu o vorbă. De-altmîntrelea, draga mea, de nu-ți place, étă p'aci-i drumul, ușa-i slobodă, nici am ris, când ai venit, nici n'oiu plânge când ti-i duce“.

Dér aceste vorbe și altele de nenumul acestora, le țise lelea Ana îndesat, cölea, cum scia dumnia ei când o apuca hărnicia.

Când veniră bărbații acasă, cum

Ce va mai urma, vom vedea. Până atunci însă o însemnăm și pe acesta la răvaș, lângă cele multe.

eu.

Esamene la sate.

Bărcuț, 19 Maiu 1896.

Încă de prin 1892 era amenințată școala română gr. cat. din Bărcuț cu închiderea, în urma unui raport al inspectorului de școle al Sighișorei cu data 13 Iunie 1892, dăr prin stăruința harnicului paroh *George Repede* și prin ajutorul meritatului D-n *Dr. Emanuil Elefterescu*, care în cunoșcutul său zel național a binevoit a ne mijloci mai întâi un ajutor de 23 fl. pentru facerea unor bănci după sistemul nou și pentru o hartă (mapă), ér cu altă ocașie un ajutor de 70 fl., poporul nostru a prins curaj și a început a jertfi mai cu de-adin-sul pentru cele trebuincioșe școlii, ridicând salariul învățătoresc la 300 fl.

Astăzi cu mândria se pot bucura bunii noștri poporeni, căci școala le este mântuită, fiind îndestrată și cu un învățător conșciu de chiămarea sa, d-l *Vasile Demian*, care în acest an școlastic 1895/6 a făcut un progres mai pe sus de așteptare, despre ceea ce ne-am convins cu ocașiea examenului nostru de vară.

Esamenul s'a ținut în 17 l. c. fiind de față ca președinte, Reverendissimul d-n *Basilii Rațiu*, vicarul Făgărașului, apoi senatul școlastic și poporul întreg, cum și judele, notarul și învățătorii sași din loc. Esamenul s'a început la 10^{1/4} ore, luându-se obiectele prescise în ordine, din toate obiectele publicul a fost mulțămît cu progresul, dăr mai pe sus am fost mulțămiți cu progresul din religiune, la răspunsurile băeților din desp. I și II; ér din cetit își era mai mare dragul să-i ascultă, căci cetiau micii băeți fluent, ca și cum ar fi fost tot cu cartea în mână. Multă înaintare au făcut și desp. V și VI din l. maghiară, cetind și roșind poezii maghiare și traducându-le. (Ce lipsă au băeții români ai unei școle populare dela sate să traducă și buchiseze poezii maghiare? *Red.*)

A fost peste măsură potrivit dialogul predat de 2 băeți (tata și fiul) cu privire la îmbrățișarea meseriilor. Prin acestea și-a câștigat învățătorul *Vasile Demian* laudă și mulțămită.

După terminarea examenului Rvds. d-n Vicar *Basilii Rațiu*, fiind îndestulit cu progresul, ce s'a făcut, mulțămi atât d-lui paroh, cât și d-lui învățător pentru diligența lor, observând în puține cuvinte, că deș s'au procurat toate obiectele, care au fost neincunjurat de lipsă, se se mai cumpere încă mapa cea mică a Ungariei cu comitatele, și tabele de istoria naturală.

Ast-fel s'a terminat acest esamen, care ni-a adus o mulțămire nespuse de mare, vădând, că școlii noastre, care era în pericol de-a fi închisă la pofta streinilor, acum îi s'a pus fundament tare, începând să facă progres înbucurător. Unde parochul și învățătorul se interesază, bunul popor face tot, și lucrurile merg înainte.

Zaharie Ganea,
poporan.

Comediă „milenară.”

Dela un plugar român din Gurghiu primim următoarea scrisoare:

Gurghiu, 19 Maiu 1896.

A venit dela țisolgăbirul poruncă, ca să luăm parte și noi la „serbarea milenară”, ce s'a făcut în 9 Maiu și în comuna Gurghiu. Cu o di înainte s'a bătut doba, ca în aceea di să nu mergă nici unul la lucru, căci cine va merge, va fi pedepsit cu 5 fl. S'a mai poruncit, ca copiii dela toate școlile dela noi să se strângă la școala ungu-răscă.

Cei dela școala reformată și dela cea catolica s'au și dus la școala de stat cu învățătorii cu tot, dăr cei dela școala română n'au luat parte.

Au mers Ungurii tot cu stindarde și cu cocarde unguresci și cu ceterași după ei, ca să pótă juca „osardas“-ul. Dela școala de stat s'au dus la biserica reformată. Până la biserica s'au dus cu Țigani după ei, tot jucând și strigând: „éljen a magyar”.

La biserica preotul reformat a ținut vorbiri, ca să arate, de când sunt veniți Ungurii din Schitia. Și tot „éljen a magyar” răcniau din toate părțile, și țigani diceau, ér ómenii se uitau la ei ca la comedia.

După aceea au mers la maial în pădure, de s'au ospetat cu toții și au venit beți și flămânți. Cu toții avem ce rîde de comedia lor milenară.

Al. Stroescu,
econom și abonent.

Din protopresbiteratul Branului.

Codlea, 11 (23) Maiu 1896.

Onorată Redacțiune! În anii trecuți în mai multe rânduri au apărut în preșutul diar „Gaz. Trans.” mai multe corespondențe anonime despre tractul protopresbiteral al Branului cu privire la administrațiunea lui. La diferite ocașii, cei din fruntea tractului mi-au atribuit mie acele corespondențe, unele de cuprins atacator, despre care eu n'am avut nici o cunoștință, cu atât mai puțin puteam să fiu autorul lor. Presupunerea deșilor, după cum dic, și-o basază pe aceea, că eu aș ave „gură

mare în adunările noastre” și-i cam supără purtarea mea.

Este adevărat, că fiind ales membru în mai multe corporațiuni, la scaunul, la comitetul și la sinodul protopresbiteral, mi-am ținut de sânta datorință a mă familiariza cu principiul strămoșilor noștri „*res publicae suprema lex esto*” și după împrejurări am și reprezentat cu demnitate aceste funcțiuni, și nici-odata n'am fost condus de patima, de-a ataca pe cineva, ci am avut în vedere numai împlinirea datorințelor noastre față de instituțiunile bisericesci și școlare. Deorece în adunările noastre se pertractază obiecte de mare interes pentru binele public, află de potrivit a se publica decisiunile și conclusele acestor corporațiuni, ba chiar și decursul acestor adunări, numai să reprezente o iconă fidelă despre cele petrecute în ședințe. Căci corespondența este un preparativ pentru delăturarea piedecilor în afacerile noastre publice, și-și are și ea partea cea bună. Deci Vă rog să binevoiti a publica acest raport despre decursul ședințelor scaunului, comitetului și sinodului protopresbiteral al Branului din luna lui Maiu a. o.

Mai întâiu de toate dispozițiunile statutului organic privitoare la convocarea acestor corporațiuni la termenele fixate, de loc nu s'au observat, căci membrii scaunului protopresbiteral, după statut, au a se intruni la ședință în totă luna odată, pe când la noi abia după 9 luni s'a aflat de lipsă a se conchiama.

Miercuri în 8 Maiu la 10 ore s'a deschis ședința scaunului pertractându-se mai multe obiecte, dintre cari mai de însemnătate este alegerea de paroh în Poiana Mărului, în persoana d-lui învățător și teolog din Seliște, Aron Gogonea, de nascere din Poiana Mărului. Presidiul aduce la cunoștința scaunului, că actele suat în regulă și căpătând ursoriu dela Ven. Consistor, propune, ca alegerea, nefiind nici un protest, să se apróbe, deși a aflat, că alesul ar abdice la postul acesta, precum a făcut tot așa și cu ocașia alegerii sale de învățător.

Alt obiect interesant a fost lichidarea pretensiunilor protopresbiterali dela alegerea de preoți. Mai mulți candidați de preoție, fiind aleși, nu au achitat spesele alegerii, și de aceea presidiul cere, ca scaunul să lichideze, împărțind pretensiunile după clase, și anume: dela un candidat pentru o parochia de cl. I. 500 fl., cl. a II. 300 fl., cl. a III 200 fl. După serioșe desbateri, *pro* și *contra*, scaunul lichidează pretensiunile!

Dela această ședință a absentat un membru și defensorul matrimonial, pôte că pe viitor vor absentă mai mulți ne mai având cauze divortiale, dela cari tot mai căpétău câte 2 fl.

Miercuri în 8 (20) Maiu la 3 ore după prânț erau conchiamați la o ședință membrii comitetului protopresbiteral, lipsind însă, afară de unul, toți membrii esteri, ședința s'a amânât pe Joi în 9 Maiu la 10 ore a. m. În această ședință s'au luat la cunoștință în fuga mare obiectele de pertractat în Sinod. Joi în 9 (22) Maiu la 11^{1/2} ore, intrunindu-se membrii sinodului în biserica cea mare din Zărnești, unde s'a celebrat și un parastas pentru mecenaii bisericei noastre, după premergerea celor prescise prin Statutul org., după doxologia și invocarea spiritului sânt, presidiul deschide ședința Sinodului prin cuvinte alese și, salutând pe membrii preșenți, îi invită la continuarea ședinței în sala școlilor centrale din loc.

Acolo cetindu-se prin notarul sinodului raportul comitetului, respective protopresbiterului despre starea protopresbiteratului în decursul anului 1895, se ia la cunoștință pe lângă unele mici observări. După aceea s'a predat rațiocinul fondului protopresbiteral unei comisii spre revizuire. Censurându-se rațiocinul, s'a aflat în regulă, afară de unele puncte, ptivitoare la restanțe, asupra cărora se încinge o discuție interesantă.

Membrul sinod., d-l avocat *Garoiu*, în calitate și de epitrop protopresbiteral, după ce constată, că restanțierii în mai multe rânduri fiind provocați, din renitență n'au achitat cotele pretinse de Epitropia, propune fără amânare să se încasseze judecătoreșce.

Membrul sinodal părintele *Ioan Dan*, contra propunerii d-lui *Garoiu*, reflectază, că deșul deși se află între restanțieri, totuși nu va plăti, căci statutele fondului protopresbiteral nu mai corăspund împrejurărilor actuali, și face contrapropunerea, de-a se revizui statutele fondului la proxumul sinod, până atunci comitetul său o comisiune, să facă un proiect nou de statute, ér până atunci să se sisteze încassarea restanțelor cu judecata. La acestea reflectează membrul *Garoiu*, că statutele fondului, bune sau nu, nu denegă încassarea restanțelor.

Părintele și membru din ad. I. *Țențu* pretinde a-se ceti restanțieri cu numele, și constatându-se, că și Sfinția Sa se află între restanțieri, se miră de asta, și dice, că nici nu cunoșce dispozițiunile și destinațiunea fondului protopresbiteral. Epitropul și membrul sinodului, părintele *Leontin Puscaru* dă informațiuni cu privire la destinațiunea fondului protopresbiteral și propune, ca restanțele să se încasseze pe ori-ce cale fără amânare, provocați fiind chiar și din partea Ven. Consistor.

Părintele *Iosif Comanescu* cu privire la toate afacerile noastre administrative ob-

cărau gunoiu, aflară pe biata *Flórea* plângând, ér pe lelea *Ana* făcându-se totă țiră de se audia peste sat.

— „Da ce-i, babă?” întrebă badea *George* îngrijat, când vădă ce-i la el acasă. — „De ce plângi?” întrebă *Niculae* pe *Flórea*, ce țis'a întemplat.”

Flórea nu putea scóte nici o vorbă de rușine pentru vorbele, ce îi le aruncase sócră-sa din chiar senin, ér lelea *Ana* începă și mai pogan:

— „Ce să fiă? Dumnia ei, grofóia, fișpănița, se miaună pentru o vorbă mică, ce i-am spus'o; se miaună, că ce am dis... nó! ce foc s'o ardă am și dis?... Ce-am dis, baroniță?”

— „Destul! grăi *Niculae*, destul mamă! Eu n'am adus pe *Flórea* de batjocura dumitale, să-i pui câte nume-ți es din gură toate; eu de batjocură nimărui n'oiu lăsa-o. Li sunt bărbat, eu singur am s'o mustru de va face ceva, dăr nu dumniata, că nu dumniata te-ai cununat cu ea! *Flórea*, nu plânge, îmbracă-te omenesce, strîngeți în ladă ce ai, și te

duc acasă eu cu capul meu, ce va mai fi, vom vedé!”

Așa grăi *Niculae*, ér badea *George* apucă pe lelea *Ana* de fuiorul dracului și făcú ce nu făcuse nici-odată, o boteză una și bună, și-i dize: „Fireai a dracului de scorpia, adevăcă nici cei tineri să n'aibă pace de gura ta! Nu-i destul, cât țis-ai spălat gura pe mine de 26 de ani!”

Ea țipa, el da, *Niculae* nu sări să facă pace, ci pune pe car dăstrea *Flórei* și o duse acasă, și altul și mai mult nu o aduse, ba rămase și el la socrii până n primăveră, când, ajutat de tată-s'o și de socrus'o, își făcú cuibul lui, unde nu împiedeca pe nime și unde nu-i era muierea supărată de nime.

Satul era plin, că *Niculae*, de gróza harniceii de măsă, fú nevoit a se muta din casa părintescă, că măsă tot cu gura pe *Flórea* sta, ér el, *Niculae*, ținea mult la nevasta lui, la *Flórea* morarului, care era frumoșă și harnică și cuminte, cât suflet de om botezat n'ar fi avut pricină de a se mânia pe ea. Tot satul ținea cu cei tineri, tot satul scia cine-i

lelea *Ana* și ce-i plătesce gura, dăr mai bine decât toți scia badea *George*, care âmbla ca prin pământ de rușine, că s'a săvăstit fecioru-s'o dela casă, de gróza gurii mămă-sa.

Încet cu încetul însă prinse a făce satul despre întemplarea lui *Niculae*, mai cu sémă pentru-că pe el în totă țua îl vedea ajutând tătăne-său la toate lucrurile economiei, amândoi plugăriau, amândoi erau în tot locul la lucru: la cósă, sapă, se cere, ș. a. Ér Duminecile și serbătorile își aducea și nevasta la ai lor, câte p'un ceas-doué, dăr se se mai mute acolo cu ședutul, nici el nu se îndemna, nici îl îndemna tată-s'o, că scia cine-i lelea *Ana*.

După vre-o doi ani de țile éráși a fost nuntă mare la casa lelei *Ane*, dic la casa lelei *Ane*, că ea așa dicea: Tot cei aci, e al meu, pe toți vă pot scóte afară ori-când aș voi, că al meu e bunul. Adevărat, că casa și moșia a ei era, că badea *George* se măritase la ea în casă, fiind-că ea era singură, fată, cam stătută, dăr bogată, ér la el acasă fuseseră prunci mulți.

Pôte de aceea și era lelea *Ana* atât de poravă, unde scia, că al ei e bunul, nu al bărbatului ei. Drept e și aceea, că altă muiere, mai aședată, ar fi cunoscut, că deși moșia și casa sunt rămase de părinții ei, dăr badea *George* a fost acela, care s'a trudit și a muncit, de a ținut pe bătrânii lui socrii când erau la neputință; el lucra moșia aceea și crescea vite, de avea tot mereu cele trebuincioșe; el plătea dările și toate necasurile, ér ea, lelea *Ana*, numa își bătea cea gură, când cu unul, când cu altul, dăr mai mult cu el. De aceea nici nu silise pe *Niculae* să rămână la el, ca să nu-și audă și acela și nevasta lui, câte-și au-dise el, bietul *George*.

Așa-dără la casa lelei *Ane* era éráși nuntă mare, că amu își mărita pe scumpa mami, pe draga mami, pe singura fată, pe *Măriuca*. O mărita după un om cu stare, ce ședea numai peste drum dela ei, după *Vasilica Ferecatului*, care era singur la părinți și era om aședat, blând și bun ca pita cea bună.

„*Niculae*, dicea lelea *Ana*, mi-a

servă, că nu se aplică corect în toate corporațiile dispozițiile Statutului organ. și Regulamentele și că nu e mirare deci, decât nu merg toate în regulă. Cu deosebire în timpul acesta de grea încercare, când toate instituțiile noastre bisericose și școlare sunt espuse la mari tentațiuni, nici cei aleși în corpul administrativ al acestui tract, trebuie să recunoștem cu durere, că nu îngrijim de ajuns să apărăm interesele tractului și ale poporului, și trebuie să înroșim, când vedem atâtea indiferențe față de instituțiile noastre. Vorbitorul propune, ca până la proximus sinod, decât se va mai ține în anul acesta, să se încasseze toate restanțele.

Părintele L. Pușcariu reflectează, că expresiunea părintelui I. Comanescu „să înroșim“ nu este la loc, și-și dă dimisiunea din epitropia. Părintele Comanescu cere cuvântul în chestia personală și se exprimă, că animositățile într'adevăr nu sunt la loc, cu atât mai mult cuvintele vătămătoare, când noi recunoștem, că nu ni-am făcut datoria deplin, cuvântul „să înroșim“, după părerea dânsului, e destul de modest. Cu atât mai vârtos, căci părintele L. Pușcariu de ieri trebuia să prezenteze Comitetului rațiociniul fondului protopresbiteral, pe când d-se abia așd după începerea ședinței pe la 12 3/4 ore d. p. s'a prezentat la ședință cu rațiociniul și era mai p'aci, ca sinodul, afară de raportul comitetului, să nu mai aibă nimic de pertractat. La întevierirea d-lui Garoiu, chestiunea se clarifică și neînțelegerile dintre ambii vorbitori se aplanază.

Alt obiect mai de însemnătate a fost cererea Rev. D-n Protopresbiter Traian Mețianu, ca, după-ce venitele dela licenței de cununii s'au cassat, să i-se restituie diferența seu priu repartiziunii dela comune, seu dintr'un fond ore-care. D-l adv. Garoiu observă, că față de licențele de cununii, cari s'au cassat, sinodul arhiepiscopar a luat măsură pentru asigurarea salariilor protopresbiterali, și de-ocamdată această cerere să se ia dela ordinea d'ilei, ceea-ce s'a și făcut.

Ne mai fiind alte obiecte de pertractare, alegându-se o comisiune verificatoare, se închide ședința la 4 ore d. p.

Regretăm foarte mult, că dintre frunțașii Sinodului nostru, afară de avocatul Garoiu, au lipsit toți. Nu ne putem explica ce e cauza!

În fine, spre liniștirea și convingerea interesatilor, că nu eu am fost autorul corespondențelor din anii trecuți, și că nu vorbesc de după culise, subscrisorul acest raport cu numele meu propriu și voi răga pe alegători, ca pe periodul viitor să binevoască a nu mă mai onora cu încrederea

Așa spunea lelea Ana cumetrelor ei, care, vești bine, de față i dau drept, d'er pe din dos diceau, că și lui Niculae s'ar conveni să-i dea amu ce i-a da, să nu lucreze pe la alții, în brazdă streină, ér fata să se îmbuibeze în bine, că d'ora frați sunt amendoi, la unul să cade ca și la celalalt.

Vasilica Ferecatului luă pe Măriuca lelii Ana peste voia tătâne-său. Ferecatul tot mereu îi dicea lui Vasilică: Dragul tatii, cu Ana tu nu-i scote-o la cale, că ni-i casa numai peste drum; cum aducem pe Măriuca

dânsilor. D'er cu toate acestea strig „Videant consules ne quid detrimenti.“

Iosif Comanescu,

paroch în Codlea și membru al Scaunului, Comitetului și Sinodului protopresbiteral.

SCRIRILE ȚILEI.

— 11 (23) Maiu.

Să fiă de învăț „patrioților“. Tare rău merge treba pe la Budapesta, căci la expoziția jidano-maghiară nu merge mai nimenea și, după cum spun însăși foile ungurese, mulți geșetari, cari credeau, că la expoziția milenară se vor pute îmbogăți de pe spinarea streinilor, vor trebui să bancroteze încă înainte de-a se sfârși expoziția. Poporele nemaghiare din țară și din străinătate sunt scârbite de purtarea Ungurilor și nu vor nici să audă de Budapesta. Așa, de exemplu, chiar acum cetim despre un cas, care arată, cu oată scârbă privese asupra Ungurilor chiar și Nemții din Germania. S'a întâmplat adevă, că directorul universitar Kiss Károly din Budapesta (directorul laboratorului politehnic) a trimis o scrisoare profesorului universitar neamț Dr. W. Teussner din Marburg, în care era descrisă o țevă inventată de el și căruia îi dase numele: „Lampă milenară“. Când Neamțul a văzut acest nume, numai decât s'a apucat și i-a scris Ungurilor, că bucuras ar cumpăra și el aparatul inventat de el, d'er fiind-că prin numirea „lampă milenară“ a voit să facă laudă milenului acelu popor, care asuprește pe „conșionalii Sași din Ungaria“, nu-i trebuie. Să scie Ungurii, dice profesorul neamț, că purtarea lor asupritore este cauza, pentru care-i desprețuiesc lumea. Acestă scrisoare a învățatului profesor neamț o publică foile ungurese și-l injură cum scie ele, d'er n'ai ce-i face. Adevărul e adevăr, că pe Unguri îi uresce mai totă lumea și din asta causă nu merge nimeni nici la expoziția lor milenară. O recunoșcă această chiar și Ungurii.

Persecuția studenților ari naționali din Viena. Poliția din Viena pornise cercetare contra acelor 11 studenți ari-naționali dela universitatea din Viena, cari subscriseră cunoscuta notă de protestare contra sărbărilor milenare maghiare. Între acei 11 studenți au fost: unul supus german, cu numele *Osthaus*, apoi patru supuși ungari de naționalitate croată și română, și șese supuși austriaci. Pe baza cercetărilor făcute, poliția *espulsă pe Osthaus din toate țările monarchiei austro-ungare*, ér pe cei patru supuși ungari îi amenință cu espulsare decât își vor continua „acțiunea agitatorică“.

Studentul *Osthaus* recură contra hotărârii poliției, și asupra recursului său va hotărî ministerul de interne.

—o—

Recurs contra opririi conferenței. D-l Dr. Rațiu a înaintat recursul contra hotărârii de oprire a primarului din Sibiu. Așteptăm cu nerăbdare publicarea *textului întreg* al acestui important recurs.

—o—

Nouăle statute ale Asociațiunii. Alături s'a intrat în Sibiu comitetul Asociațiunii noastre transilvane sub președința *Rvdss. domn Preșos I. M. Moldovan*, cu scop de a se sfătuși asupra elaboratului comisiunii alesă pentru a compune răspunsul la cererea ministrului ca să se facă anumite schimbări în proiectul nouăle statute, ce s'a fost votat vara trecută de adunarea generală și s'a fost înaintat spre aprobare guvernului. Comitetul a primit elaboratul comisiunii, d'io diarele române de-acolo.

—o—

Doctor milenar. Canonicul abate *Franz Isik* din Sătmă, care fu numit numai acum doctor de onoare din incidentul milenului de către Universitatea din Budapesta, n'a trăit nici măcar atât, ca să potă vedea expoziția milenară, ci curând după onore, ce i-s'a făcut a și trecut în cealaltă lume.

—o—

Polițiști bestiali. Tribunalul din Caransebeș osândi pe comisarul polițian *Atanase Szulay*, precum și pe polițiștii *Gertra și Jona* la câte *cinci ani temniță*, pentru-că ei după-ce deținură pe un țeran român cu numele *Marcu Popovici*, în Poiana de lângă oraș, îl legară de o căruță și îl tirară pe jos până în Caransebeș unde țeranul muri în urma ranelor.

—o—

Cununii D-l *George Oprez*, dirigent postal, și d-ra *Fira Voda*, se vor cununa la 31 Maiu n. c. în biserica română gr. cat. din Tohanul vechiu. — D-l *Constantin C. Albuț*, original din Satulung, și d-ra *Maria I. Tomoșou*, din Padina (România) se vor cununa la 14 Maiu v. c. în biserica din Bușteni. — D-l *George Moroe* și d-ra *Maria Giuglea* se vor cununa Luni, în 13/25 Maiu, în biserica SS. Arhangeli din Satulung.

Dorim fericire tinerelor părechi.

—o—

Ôspeții, cari vin la Brașov, pot afla cele mai bune, mai curate și mai igienice odăi la *Villa Kertsch*, afățore pe promenada cea mare a orașului, în nemijlocitate apropiare de gara tramvaiului, așa că nici nu mai trebuie birje. Odăi multe și pe ales, clădite în stil modern și elegant mobilate, cu așternut nou, mobile nouă, serviciu prompt, ér bacșisuri nu se

dau. În grădina restaurant și musică mai în fiă-care și. Se pot închiria odăi și apartamente întregi cu luna, cu săptămâna și cu ziua, costând după plac dela 1 fl. până la 4 fl. la și.

—o—

Concert în Deva. Corul mixt al bisericei greco-orientale din Deva invită la concertul cel arangeză Duminecă, la 31 Maiu v. în sala redutei din Deva. Începutul la 8 ore s'era. Venitul curat e destinat în folosul bisericei gr. or. din loc. Suprasolvirile și contribuiri benevoale să achită pe cale d'aristică.

Programa. 1) „Hora Severinului“, cor mixt de L. Viest; 2) „Stăncuța“, cor mixt de G. Musicescu; 3) „În pădure“, cor bărbătesc de Tud. de Flondor; 4) „Taci bărbate“, cor mixt cu soli, de I. Vidu; 5) „Nevasta care iubesc“, cor mixt, de G. Musicescu; 6) „Cât e țera“, cor bărbat., de Gr. B.; 7) Eventual o declamațiune. 8) „Rămas bun codrului“, cor mixt, de F. Mendelssohn; 9) „Cucule cu péna sură“, cor mixt, de G. Dima; 10) „Bobocole și inele“, cor barb., de I. Vidu; 11) „Brăul popii“, cor mixt, de G. Musicescu. Prețul de intrare: de persoană locul I. 1 fl., locul II. 80 cr., locul III. 60 cr., parter 40 cr., galeria 20 cr. După concert urmază joc.

—o—

Grădina otelului „Pomul verde“ se va deschide în ziua a doua de *Rosalii* printr'un concert dat de musica militară. Concertul se va începe la 7 1/2 ore s'era, având un program de 11 puncte, între cari „Postilonul amorului“, vals românesc de *Ivanovici* etc. Intrarea 30 cr. Observăm cu astă ocaziune, că de când „Pomul verde“ a ajuns în posesiunea d-lui *Sorea*, a devenit cel dintăiu otel în orașul nostru, atât în privința mâncărilor și beuturilor, cari sunt eseeleute și cu prețuri foarte moderate, cât și în privința elegantelor odăi și a confortului peste tot, la cari se mai adaugă acum frumoșă grădina, asemenea căreia nu se află la nici un alt restaurant din Brașov. E și cel mai cercetat restaurant din partea elitei din loc.

—o—

NECROLOG. *Ioana Popescu* n. Șandor ca soț, *Victoria, Emilian, Ioan, Iosif, Rafila, Sofia, Iuliana și Teodor* ca fi și fiice, *Gizela Truța, Sidonia Crișanu, Pavel Sendria și Simeon Budnariu* ca nurori și gineri, *Ioan, Maria și Ionel* ca nepoți, anunță tuturor rudeniilor și cunoscuților trecerea din viață a prea iubitului lor soț, tată, socru și moș *Teodor Popescu*, paroh gr. or. în Dumbrava, care după grele suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului în 20 Maiu 1896 st. n. în al 60-lea an al etății și al 37-lea al fericitei sale căsătorii. Fiă-i țerna ușoră!

fost adus în casă o scorpiă, cu care n'au putut eși în capăt, l'am dudit, m'am mântuit de el; acum imi aleg pentru Măriuca un ginere, care sciu, că n'a gremujda înaintea mea și, de a fi după cum se arată, îi dau din tot ce avem pe jumătate, ér jumătate-mi țiu mie pâu' voiă avea țile, apoi, după mórtea mea, și aceea jumătate s'a împărți în două: una Măriuchii și una la amăritul de *Niculae*, pe care l'a bătut *Dumneșeu* până după cap, cu fata cea fălôsă și puturosă de morar“.

Așa spunea lelea Ana cumetrelor ei, care, vești bine, de față i dau drept, d'er pe din dos diceau, că și lui *Niculae* s'ar conveni să-i dea amu ce i-a da, să nu lucreze pe la alții, în brazdă streină, ér fata să se îmbuibeze în bine, că d'ora frați sunt amendoi, la unul să cade ca și la celalalt.

Vasilica Ferecatului luă pe Măriuca lelii Ana peste voia tătâne-său. Ferecatul tot mereu îi dicea lui Vasilică: Dragul tatii, cu Ana tu nu-i scote-o la cale, că ni-i casa numai peste drum; cum aducem pe Măriuca

la noi, va vré Ana să fiă mai mare și aci, ca la ea acasă. Apoi una ca asta eu n'oi răbda. Apoi, dragul tatii, să dici că îi merge d'ora tu ginere la Ana 'n casă, eu nu te opresc, d'er sciu, că cu ea nu-i mâna-o, că-i numai ca ea, nici feciorul ei n'a putut eși cu ea la capăt, d'apoi tu, strein?... În totă ziua ția striga: Ești în binele meu, când viéu, atunci te scot de aici. Una ca aceea sciu, că nu ția plăc. Fără, tu să dici că te desmânt, de-ți place fata și de chibzuesci, că-i puté trăi cu ea, tu ia-o, adă-o aci, d'er apoi nu mă-sa să fiă mai mare la noi în casă, nu ea să poruncască. Că uite, eu cu măta cuvânt legănat n'am avut. de când ne-am legat de lume, nici cu alți omeni din sat, ér amu la bētrânețe, încă n'am vré să avem, chiar din pricina Anii“.

Așa dicea și mama lui Vasilica. D'er ce să dicem, bagséma i-a fost scrisă, că el a luat'o și a dus'o la ei acasă, numai peste drum dela lelea Ana.

Și era fălôsă lelea Ana, că și-a putut mărita fata după un om ca

Vasilica și așa aprópe. „Suntem ca n'tr'o casă“, dicea ea cumetrelor ei, stăm p'ortă de p'ortă, s'a împlinit cântecul:

Nu mă da maică departe
Să vin cu desagii 'n spate,
Cu desagii băerați
Și cu ochii lăcrămați,
Ci mă dă maică 'n vecini
Să te ved s'era ce cini,
Diminēta ce prânșesci
Peste și cum mai trăesci!!

Acēsta cântecă o cântă lelea Ana și la nunta Măriuchii, cu glaja 'n mână, după ceterași.

Ce să dici omul, la început gândiai, că o să mērgă trebile strună de bine. Că era ierna, când s'au luat. Bărtații peste și erau la pădure, mai cărau gunoiu, mai pe la grajduri la vite, ér muierile cu cea gujeică (furcă) lângă foc. Mai venia lelea Ana, peste drum la fată p'o minută două, ér minutele ei erau de diminēta până cătră amiedji; mai mergea Măriuca cu cea furcă la măsă, că d'ora era numai peste drum.

D'er veni vremea de pus pânză.

Atunci lelea Ana își da cu părerea, că Măriuca ei să pună rēboiul la ea în casă, că-i mai vederôsă, mai în fața s'orelui, se vede mai bine. Cuscără-sa lelea Frăsina, mama lui Vasilică, însă dicea, că nu acolo, ci în casa ei, că d'ora cum am țesut acolo două rēnduri de mueri, și Măriuca va puté țesă, va vedé, că nu-i ponihôsă — ferî Dómne!

Când era chiar soborul mai mare, nimeresc din pădure și bărbații, badea Ferecatul, pe care de alt-cum îl chiăma *Pavel Părcălab*, fiu-s'o Vasilica și cuscus'o badea *George*, că fuseseră cu trei cară în pădure, să aducă lemne mari, de cari are lipsă o gazdă în or-ice vreme. Ei nimeriră deci acasă chiar când muierile țineau sobor despre pusul pânzii. Lelea Frăsina, cum vedé cărele intrând, d'ise cătră Măriuca: „Măriuca dragă, d'isterne tu masa, că bărbații s'osteniți și flămēnți, că de ast-demi-nēta n'au mâncat, că n'au voit să-și ia merinde, cu postul ăsta. Pune și oluțul (urciorașul) cu vinarsul pe masă și păhărelul, c'or bea câte o lēcă, să se mai desmortească“.

— Emilia Comșa Bain născută Popoviciu, în urma unor suferințe îndelungate, provădută cu Sf. Taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, așî în 22 Maiu st. n. la 1 oră din nopte, în etate de 38 ani, lăsând în adânc doliu pe neconsolabilul său sot, fiul și fiioa, părinții, frații, sooră, cumnați și cumnate. Rămășițele pămîntesci ale scumpei defuncte se vor așeza spre eternă odihnă în cimitierul gr. or. din Zărnești, Duminecă în 1-a zi de Rosalii, 24 Maiu 1896 st. n., la 3 ore după amîd. Despre această ireparabilă pierdere se înconștientăză toate rudeniile, amicii și cunoscuții repozatei.

Fiă-i țărâna ușoră și memoria bine-cuvîntată!

Ioan Comșa Baiu, ca sot; Ioan Eftimie Popoviciu, paroch în Țințari și soția sa Maria născ. Hagi Mihală, ca părinți; Valeriu, Iancu, Pompei și Margareta ca fii; Maria C. Baiu căsăt. (Giurgiu, ca sooră; Ioan Garnița, cu soția sa Maria născ. Comșa Baiu, ca cumnați; Maximilian Popoviciu, profesor Bucuresci, cu soția Anișoara născ. Pop; Petru Popoviciu adm. protopopesc Abrud, cu soția Silvia Pușcariu; Hortensia Popoviciu, ca frați.

Dr. VUIA, medic de băi,

și sosit la băile Herculan (Mehadia).

Românismul în Bucovina periclitat! Ni se scrie din Bucovina: E enorm pericolul, în care se află elementul român din Bucovina. Agitațiunile rusești ajutate de încercările Polonilor au ajuns a fi o verșitōre. Guvernul sprijinește aceste întreprinderi distrugătoare. El admite ori cere a Rutenilor, respingînd sistematic pe ale Românilor. Ast-fel Rutenii au obținut dreptul de-a fonda un liceu rubean în Cernăuți, și ceva mai mult, liceul e întreținut din budgetul statului. Românii din Bucovina au cerut și ei, și încă cu mare insistență fondarea unui liceu român la Cernăuți, dîr guvernul a refuzat de al întreține din fondurile statului, refuzînd tot-odată să autorizeze pe Români ași întreține liceul cu bani din „Fondul religios”, care e proprietate românească.

Românii aduși la desperare de aceste persecuțiuni și temîndu-se de agitațiunile crescînde ale Rușilor și Polonilor, au hotărît, precum sciti — *fondarea unui institut de educațiune românească*, și spre acest scop se fac colecte în totă Bucovina. În fruntea întreprinderii stau domnii D. cav. de Benjan, Dr. I. Flondor, baronii Eudoxiu și A. Hormuzaki, Dr. George Popovici, A. Pridia și Dr. E. Voruțchi. În Bucovina colecta a ajuns deja suma de *cinci-spre-zece mii*. Ea continuă, și fie-care Român aderat e dator să-și dea obolul pentru

mîntuirea românismului periclitat. Oferitele sunt a se adresa d-lui Dr. baron Alexandru Hormuzaki, Cernăuți (Bucovina) strada Iosif 8.

SCRII ULTIME.

Viena, 22 Maiu. Astăzi s'a făcut alegerea celor doi *vice-primari* ai capitalei. Au fost aleși Dr. Carol Lueger și Dr. Neumayer, căpătînd amîndoi cîte 95 din 136 de voturi. Lueger declară, că primesce alegerea și că va lucra din tōte puterile în folosul partidului său antisemit. Spuse mai departe, că Strohbach n'a fost ales ca „strohmann”, ci ca primar, și el, Lueger, consimte pe deplin cu programul primarului. În fine Lueger declară, că va pune pondul principal pe cesiunile financiare, va lucra, ca consiliul comunal să fiă puternic; va apără libertatea vorbeii și va pretinde, ca să se respecte principiile dreptății și ale obiectivității. Dr. Neumayer accentuă în vorbirea sa caracterul german al capitalei Viena și declară, că își va da tōtă nisuița, ca *crescerea tinerimei creștine germane să fiă scutită de influența jidană*, care nu e compatibilă cu germanismul. După acestea comisarul guvernial, Dr. Friebeiss, luă jurămintul ambilor vice-primari nou aleși.

Belgrad, 22 Maiu. Organul guvernului sîrbesc, „Videlo”, anunță, că guvernul acum se va apuca serios de *revisuirea constituției*. Regele Alesandru deja a conchiămat la o adunare pe membrii comisiunii revădătoare, cari petrec în străinătate. Diarele liberale și radicale salută cu bucuriă hotărîrea regelui, de-a crea o nouă constituție.

Concurs.

Doi generoși domni, membrii ai Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, punînd la dispoziția subscrisului comitet al despărțămîntului Seliște al Asociațiunii *cîte un galbin*, cu destinațiunea pentru a se premia acele două femei — țărânce sau inteligente, — ale căror grădini de legume se vor afla mai bine cultivate în vara acestui an, prin acēsta se escrie concurs cu termenul pînă la 15 Iulie n. c.

Pot concura femeile din următoarele comune: Aciliu, Căcova, Galeș, Gurariului, Mag, Orlat, Săcel, Seliște, Sibiel, Tilișca și Vale (cercul pretorial al Seliștei); apoi din comunele: Dobârca, Apoldul de sus, Apoldul de jos, Ludoșul, Amnașul, Poiana,

Jina, Rod și Topârcea (din cercul pretorial al Mercurii, comitatul Sibiiului); în fine din comunele Alămor, Ludoșul mic și Gusu (cercul pretorial al Sângătîului din comitatul Albei inferioare).

Concursul — o simplă rugare — sunt de a se adresa pînă la termenul mai sus numit direcțiunii despărțămîntului Seliște al Asociațiunii transilvane la mîna d-lui Dr. Calefariu în Seliște.

Grădinele concurentelor se vor examina prin o comisiune instituită spre acest scop.

Onoratele primării comunale, domnii preoți și domnii învățători sunt rugați a aduce la cunoștință acest concurs în cercuri cât mai estinse.

Din ședința subcomitetului desp. Seliște al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Seliște la 6 April a. c.

Seliște, 14 Maiu 1896.

Dr. Calefariu, Romul Simu,
v. dir. notar.

Literatură.

În tipografia „A. Mureșianu” din Brașov a apărut: *Călenză în dreptul Cambial*, de Nicolau Nilvan, avocat și director executiv al institutului de credit și economii chioran, — un op de dîlnică necesitate pentru toți aceia, cari au afaceri cu bănci și cu împrumuturi cambiale.

Pentru a face mai plăcută și ușoră studiarea diferitelor lucrări de specialitate, autorul a urmat sistemul intuitiv, nisîndu-se a familiariza pe cetitor cu cunoștințele dreptului cambial. Într-o parte a opului sunt reproduse în capitoli deosebiți tōte dispozițiunile legii, cari se refer la cambii, cum și numeroase decisiuni ale Curiei menite a clasifica textul legii. În partea din urmă se află și un indice alfabetic, cu ajutorul căruia cetitorul pōte afla numai decît instrucțiunile de lipsă pentru singuraticile afaceri. — Prețul unui exemplar 1 fl. Se pōte procura dela autorul, în Șomcuta mare (Nagy-Somkut.)

ECONOMIA.

Cultura legumelor.

II.

II. Cultura legumilor rădăcinoase: Cartoful (*Solanum tuberosum*), care se mai numește: crumpene, mere său pere de pămînt, picioici, gogōșe ș. a. este adus din America de Francis Drake, la anul 1584; în țările locuite de Români însă abia se cultivă cu de-adinsul cevași mai bine ca de o sută de ani.

Sunt țări cu clima mai rece, precum e Ungaria nordică, Germania

nordică, Irlanda ș. a. unde, atară de ovēs și de cartofi, nu cresc alte sēmănturi. În asemenea țări, când recolta cartofului e slabă, locuitorii stau să pierdă de fōme. De aceea cu drept cuvînt se mai numește cartoful și „pînea omului sîrac”.

Cultura cartofului e vrednică de a fi pusă alături cu ceea a grăului și a celorlalte bucate. El e mai de multe feluri: de vară, de tōmnă, de nutreț pentru vite ș. a.

Intre cartofii de vară se numără: rosele timpurii de colōre roșietică, cevași cam turțiți, cari se fac pe la începutul lui Iunie; cartofii vîrateci, cari se fac fōrte mari, cam turțiți și de colōre albă, cartofii regali se fac fōrte mari și de timpuriu ș. a.

Intre cei de tōmnă se numără: cartoful ordinar cu cōja albă; cel vînat cu cōja vînată; „Iacobi” în forma rărunchilor, cari sunt lungăreți și au gust plăcut, „Prolifac” ș. a.

Intre cei de nutreț pentru vite se numără: „cartofii porcesci” în cōja cam sdrențuită, cari la mîncare sunt amari, „cepele săsesc”, cari se fac fōrte mari; „Alesandria”, „cartoful de năsip”, „bovinia lui Peterson” ș. a.

Cartofii iubesc pămîntul mai ridicat, năsipos și petros, apoi cam rece și locul întreg din țeline; în cel lutos însă nu se prea fac. Pentru cultura cartofilor e bine ca pămînturile mai îndesate să se are încă de cu tōmnă, primăvara se ară apoi a doua-ōră, și prin Aprilie și Maiu se începe punerea lor.

Pusul cartofilor se pōte face în mai multe feluri, în țeline se trage o brazdă cu plugul, apoi se începe pusul pe brazdă, la o depărtare cam de o urmă bună, un cuib de altul, în care se pun dela 2—6 cartofi; după aceea se trage o brazdă de se acoper, ér după acēsta alte două de meșuină între rînduri, în sfîrșit, după acestea, în a treia se începe din nou pusul pînă se isprăvesce locul. Când cartofii se pun așa în rînduri drepte, la săpat se lucrăză mai ușor, deōrece printre rînduri se pōte săpa cu mașina de săpat și numai pe rînduri se sapă cu sapa.

În locurile mai sîrace cartofii se mai cultivă și în modul următor: se ară mai întăiu locul, apoi se duce gunoiu ceva mai pāios pe el, după aceea se fac cuiburile (gropile), în cari se pun cartofii, pe aceștia se pune apoi cîte-o mână de gunoiu și după aceea se astupă. Gunoiul se pune în cuiburi de asupra, pentru ca pe timp de secetă să nu-i prea stringă.

Și făcū Măriuca cum îi spuse bōcră-sa, ér lelea Ana oftă clătînd în cap: hm! bine-a dîs cine dîs:

Cātu-i lumea și țara
Nu-i slujnică ca nora!

Lelea Frāsina auđi oftatul lelii Ane și nu se putū răbda să nu-i dică: „Dapoi ce-i, cuscră, oi dōră ca pe-o slujnică port eu pe Măriuca d-tale, decă nici nu pe a d-tale, că a d-tale a fost numai, dîr acum e Măriuca nōstră, nora mea, nevasta uciorului meu; ca pe o slujnică o port eu? Să spună ea că i aci!”

Intr'aceste intrară și bărbații în casă și vîdînd uciorul cu vinars pe masă, îi risără care de care, dîr vîdînd cu ce ochi acirii se uită cuscele una la alta, simțiră, că aci s'a întemplat ceva. Ferecatul, care de altcum avea și el nume ca alți bōcrăși, că-l chiăma Pavel Părcălab, și diceau „Ferecatul”, căci el își lăuse cel d'întăiu car ferecat cu feră noi în sat; Ferecatul, care cu ochii îi de vultur vîdū, cum intră 'n casă, se cale-i pe vale, se apropiă de mesă, și uciorul în mână și chiui așa încet, nu chiar ca la munți:

Cine vré să nu mai mōră

Țină glaja sub suoră!

Acēsta o făcū el să vîdă mai bine ce-i între borese, că vedea el bine, că ceva pricină trebuie să fiă, că prea erau posomorite, de gîndiai, că li-a dus Someșul cănepa.

Cuscru-s'o și fiu-s'o riseră și bătură 'n palmi la chiuitura Ferecatului, nevasta încă zimbi. Muierea Ferecatului, lelea Frāsina, muiere șăgalnică, dîse cătră cuscru-s'o: „Dîr chiuesce și d-ta una, că uite vîdōrogul meu gîndesci că-i holteiū, așa o mână”. Numai lelea Ana sta tot încrētită și cu sprîncenele adunate, nici în preajma vinarsului nu se deșghetă. Dîr Ferecatul e drac împelitat, el scie de unde să începă lucrul, ca să esă unde vré el. Să făcū de-o camdată a nu băga de sēmă posomorala lelii Ane, destupă uciorul, umplū un pāharel și începū a închina:

— „Să trāesci cuscre; — țî-oiū închina dumitale întăiu, că boresele nu cred, că n'au beut pân' am fost noi duși. Dumneđu te ție, să-ți țină Dumneđu sănătatea și iosagul, Dum-

neđu te ferescă de tot răul; de-ți Dumneđu tot bine și veselie, să trāescă și cuscre și copilașii noștri!”

Er badea George tot rēspundea: Dumneđu te auđă!

Apoi după ce beu Ferecatul, umplū pāharul pentru badea George. Acesta îl luă în mână și închină la cuscră-sa:

Să trāesci cuscră!

— Dumneđu te auđă!

— Dumneđu te țină!

— Și pe domniata.

— De-ți Dumneđu sănătate!

— Și d-tale.

— Dumneđu ferescă-te de tot răul!

— Și pe d ta!

— Să trāescă și cuscul

Și copilașii noștri!

— Dumneđu te auđă!

Acum beu badea George vinarsul și pāharul gol îl puse pe mesă glumînd: „Vai că tare-i, cuscre, mē mir, cum de-l beau muerile?”

Toți rupseră în hohot de ris, lelea Frāsina-i rēspunse rîdînd: „Cum să-l bee muerile, ia cu gura, ca bărbații, că-i pāharu cât un cuiū, cum îl pui la gură nu-i!”

Numai lelea Ana sta drămbotiată, fierbea de necas, că alții își tac voiă bună, pe când ea-i necăjită și amărită de para focului, își sfărma capul, cum se începă o lēcă de galcēvă. fără de care ea nu era sănētōsă. Și-i veni apa pe mōră, că badea Ferecatul umplū pāhăruțul cu vinars și întindēndu-l muierei sale dîse: Închină la cuscre! Și luă lelea Frāsina pāhăruțul în mână și întorcēndu-se spre cuscră-sa, începū a închina: „Să trāesci, cuscră! Dumneđu te țină, Dumneđu să țină pe bărbații și pe copii noștri”...

Dîr lelea Ana tăcea, de ai fi jurat, că-i mută; ea, melița satului, acum nu da nici un glas. Ōre ce-o fi asta? gîndi badea George, care tot tremura, că lelea Ana va porni ca o fortună. Badea Ferecatul sta numai și se uita, pînă și beu lelea Frāsina pāhăruțul și apoi, înturnāndu-l cu fundul în sus dîse: Nicî atāta rēu să nu dee Dumneđu!

Apoi umplū badea Ferecatul pāhăruțul și se apropiă cu el de cuscre Ana: „Placă, cuscră, én veđi, de ce mor ōmenii? Dîr cuscre, în loc să

În starea acésta se lasă cartofii până când răsar și cresc ca de o palmă bună dela pământ; atunci se sapă pentru prima dată, ér la o lună după aceea se sapă de a doua-óră și pe unele locuri și de a treia-óră. La săpatul din urmă se adună împrejurul curpenilor mușinóie de pământ, pentru a fi scutiți ast-fel de secetă séu umedélă prea îndelungată.

În anii buní cartoful dá nisce culesuri îmbelșugate, deórece se pot lua de pe un hectar (cam 2 jugére) dela 200—300 hectolitre. Timpul vegetațiunei lui ține dela 3—6 luni.

Cartoful se scóte din pământ după ce li s'au uscat curpenii, atunci se adună în saci, după aceea ar fi bine sé se spele frumos, sé se usce puțin la sóre și apoi sé se așede în celare, pivnițe séu în gropi făcute anume spre acest scop.

Ca nutreț pentru vite, cartoful se dá séu singur, séu amestecat cu plévă de grâu, séu paie tăiate mărunt. Cu două chilograme de cartofi se nutrește vita tot așa de bine, ca și cu un chilogram de fân.

Ca nutremént pentru ómení, cartofii se întrebuintéză în mai multe feluri: se coc séu se fierb și așa se mănâncă de post cu pâne; se curăță și apoi se fierb cu carne séu alt fel și se face zamă bună din ei; se fierb, după aceea se curăță de cójă, apoi se amestecă cu făină de grâu séu sêcară și se póte face și pâne din ei; séu se spală numai frumos, se rad pe rădítóre și așa nefierți încă se amestecă cu făină și se póte face pâne din ei. În unele fabrici de spirtoóse se mai fierbe și spirt din ei.

Cartoful se mai póte prăsi încă și din seminția ce se face în tuberculele de pe curpeni, care se culege după ce acelea s'au copt bine, se uscă, se păstrează peste iernă la loc svéntat, și primăvara apoi se cultivă ca și séménța de varză (rêsadul). În anul dintâiu dintr'o asemenea cultură abia se scot cartofii de séménță, de aceea se urméză peste tot locul cultura cu cartofi de cei vechi.

Cartoful în creșterea și dezvoltarea sa este espus la mai multe bóle; cele mai însémnate dintr'acésta sunt: *putrădiunea* și *bubițele*.

Putrădiunea se arată mai întâiu pe frunđe, de unde se cobóră pe curpeni, ér de aci pe tuberculele din pământ, carí mai întâiu se încep a se pãta și după aceea a se putrezi. Acésta putreziune o produce un burete numit: *peronospora infectans*, care se dice, că se trage din gunoiul prós-

pét, ce se pune pe locurile cultivate ca cartofi. De aceea unii cultivători de cartofi dic, că gunoiul prós-pét nu ar fi bun la cultura cartofilor.

Bubițele se fac pe cója cartofilor în număr așa de mare, încât în cele mai multe casuri nici nu se pot mânca. Și bóla acésta se dice, că se trage tot din gunoiul prós-pét, séu din pământ, decă acesta e cultivat mai multí ani de-aréndul tot cu cartofi, séu din umedélă și seceta prea îndelungată.

Cel mai mare dușman al cartofului este o insectă numită *colorado*, care pentru cartofi este tot aceea, ce filoxera e pentru vii. Insecta numită e cam de un centimetru de lungă cu trupul bulbucut, de colóre galbină, aripile îi sunt tot galbine, cu dece vérgi în lungul corpului, ér piciórele îi sunt ceva cam roșietice.

Colorado se înmulțesce fórtetare; o singură maierușcă póte sé oué de trei-óri într'un an dela 800—1000 de oué, din carí se fac larve (vermi), carí se nutrește atât ele, cât și insectele lor, cu frunđe de pe curpenii cartofilor până cei plivesc de tot, așa încât în cele din urmă trebuie sé se usce și sé péră dimpreună cu tuberculele din pământ, deórece frunđe plantelor sunt tot așa de lipsă pentru rêsufare, ca și plumânilo pentru om.

Acésta insectă s'a arătat în Europa venind mai întâiu în Germania pe la anul 1877, unde s'au luat măsurile cele mai aspre, ca ea sé nu se mai póta lãți, aréndu-se locurile atacate cu var nestins și cu foc. De atunci nu s'a mai aúdit despre ea, de aceea se crede, că ar fi dispărut cu totul din Europa.

Altă insectă, care găuresce tuberculele din pământ este și *coropișnița*, care își depune ouéle ei negre-galbine prin cuiburile cartofilor, unde după ce se fac larve, încep a găuri și a róde și ele la cartofi, așa încât de multe-óri la scos afli cartofi și pe jumătate mâncați de acea insectă séu de larvele ei. Alt mijloc de stêrpire contra acestei insecte nu există, decăt nimicirea ouélor și a larvelor ei cu privilegiul săpatului.

I. Georgescu.

Worbe înțelepte.

A fugi după noroc, însémnă a te depărta de îndestulare.

*

Datoria bărbatului este sé căș-

tige; a femeii sé cheltuésca cu crutare.

*

O vorbi fără de-a cugeta este a pușca fără de-a ținti.

*

E mai ușor a ride de alții, decăt a face ce fac alții.

*

Un grăunte de năsip apasă în ochiú; o faptă rea apasă în conștiință.

*

Nestatornicul e ca stégul de pe turn.

*

Cine nu cruță creișarul, cu greu va avé florenul.

*

Certărețul este ca o urdică, pe care de-ai prinde-o ori și cum, și tot te arde.

POVEȚE.

Jalea (salvea officinalis) ca medicament. Cu frunđele verđi de jale se pot curăți bine dinții și sunt un bun medicament contra gingiilor, carí sângeréză. Apoi din jale se póte găti și ceaiú induleit cu miere; în fine ea este un bun medicament și contra durerii de grumazi.

*

Despre oué. Ouéle se numéră între substanțele cele mai nutritive, și în raport cu aceste proprietăți, ele sunt cea mai efină hrană. Oul conține tot ce este necesar dezvoltării corpului nostru. Ca și laptele el este alimentul complet preparat pentru a sustine viața la ori-ce etate, dér în special în etatea cea mai tinéră. Starea prós-pétă séu veche a oului este lucru fórtet important. Străbunii noștri Romani numiau oué de aur, oul prós-pét de tot; oul d'o di il numiau de argint, ér oul de mai multe díle îl chieau ou de fier. Oul fier și lipit de cójă este prós-pét; pe când cel vechi și fier se deslipesc bine. Un ou cel puțin bun de mâncare cade la fund pus în apă, pe când un ou réu de mâncat inótă. Cójă unui ou vechiú este luciósă și netedă, a unui ou prós-pét este grunțósă. Un ou fier a cărui cójă se usucă repede, este un ou prós-pét. Un ou prós-pét atingind cu un cap vârful limbei, dá senzațiunea de rece, pentru-că albușul fiind în contact cu cójă, absorbé din căldura limbei și produce senzațiunea de rēcélă; din

contră un ou vechiú, în aceleași condițiuni, nu dá acésta senzațiune, pentru-că între cóje și albuș se grămădesce aer, care este réu conductor de căldură. Oulele prós-pete sunt mai transparente la mijloc, cele vechi mai transparente la capete. Ouéle nefecundate sunt mai delicate ca cele fecundate. Ar trebui sé nu se mănânce decăt oué prós-pete, dér pentru-că nu se póte, este bine a se scri sé le conservám. Cel mai bun timp pentru a aduna oué pentru conservare este timpul dela 15 August până la 10 Septemvre, ér substanța de conservare cea mai bună este apa de var în care s'a topit 6% sare de bucătărie. La întroducerea și scóterea ouelor din apă trebuie sé predominé cea mai mare curățenie. În Engli-tera ouéle se păstrează în modul următor: se învélue în hãrtie de gazetă, apoi se grămădesc într'o plasă care se atárnă apoi într'o pivniță rēcórósă.

*

Influența vârstei părinților asupra vârstei copiilor. D. I. Korosi, basat pe o statistică de 24.000 casuri, a ajuns la conclusiunile următoare: Copií, al căror tată e în vârstă mică de 20 ani, sunt de constituție slabă; cei născuți dintr'un tată în etate de 25—45 ani sunt cei mai vi-guroși; peste acésta vârstă dá naștere la copii slabi. Mama jócă și ea un rol mare în natalitate; copii cei mai sênătoși și cei mai robuști, nasc din mume între 25—35 ani. Trebuie ca mama sé fie mai tinéră decăt bărbatul ei cu cel puțin 10 ani; când părinții sunt de aceeași vârstă, copii sunt mai debili. Se póte stabili următórea proporțiune: copii cei mai voinici nasc în períoda de 25—45 de ani. Dela etatea de 45 ani în sus se găsesce deja o medie de 10 la sută slăbănogi, și acésta mediă merge crescând, admítendu-se tot-déuna ca diferență de vârstă 10 ani între părinți.

MULTE ȘI DE TOATE.

Cine e întemeiătorul orașului San-Francisco?

În anul 1892 a murit întemeiătorul orașului San-Francisco din California în etate de 82 de ani cu numele Iacob Leese. Acesta și-a edificat o casă în anul 1833 pe locul, unde acum se află superba capitală San-Francisco. Orașul San-Francisco în anul 1846 avea numai 600 de locuitori, în 1850 avea 35,000, ér astăzi are peste 300,000 locuitori.

iee păharul, multămi cum scia ea mai frumos:

— „Multămese, cuscre, da io n'oiú bea; nici sé fiă aur nu mi-ar în tra pe grumazi, atâta-s de necăjită“.

— „Dér de ce, rogu-te?“ întrebă badea Ferecatul.

— „D'apoi, cuscre, cum n'oiú fi, că uite dumniata, pe cum bine sei și scie tot satul, numai fata asta am și eu cu inimă cătră mine și... hi.. hi! (plânge) hi.. hi.. hi!“

— „Dér ce-i, pentru Dumneđu“, întrebă bărbatii, toți trei de-odată.

Dér lelea Ana se făcea, că se nădușesce de suspine și de oftări, plângea și se văolea cu lacrimi de scrótă, nu putea nici gremujda de supérare mare.

Atunci badea Ferecatul, om, care n'avea vreme sé aștepte până și-a găta cuscră-sa plânsul, întrebă rês-tit pe muierea lui: „Frăsină, ce ați avut? Că aci ați avut ce ați avut“. Ér lelea Frăsina nu așteptă sé-o mai róge odată, ci începú: „D'apoi ce sé avem, nimica totă!“

— „Da, borborosi lelea Ana plângend, aceea-i la d-ta nimica totă,

că ți-am dat fată ca o flóre și mi-o faci slujnică, ba îi mai rea ca o slujnică capétă slobodeniă dela stăpâni sé-și caute părinții, dér fata mea-i oprită sé nu vină la mine!“

— „Cine o opresce, cuscră?“ întrebă Ferecatul.

— „Cine te opresce draga mamei?“ întrebă lelea Frusina pe noru-sa.

Nu apucă însé nevasta a cășca gura, că draga sa de mamă și începú:

— „D'apoi nu-i oprelisce aceea, când nu-i slobodă ea sé pună stativele cu pâna la mine 'n casă, sé-i pot io mânji și slobodi, și face țevi, cum se duculesce? Că dóră io-s mama ei, io am crescut'o... hi.. hi.. hi!“

— „Atâta-i tot necasu?“ întrebă Ferecatul ridend; „o! atunci poți bea un păharuț de vinars, c'a fi cum va rëndui Dumneđu. Fata d-tale-i nu mai peste drum dela d-ta, póte merge sé te vedă și poți veni sé-o vedí, dér — ori te superi, ori ba, sé mergă ea cu stativele din casa mea și sé ședă acolo cu dílele de-a rëndul, nu mé învoesc nici eu. Ea-i măritată,

are sé lucre și sé trăescă pentru bărbatul ei și în casa bărbatului ei. La casă e mult lucru, nu numai stativele; noi bărbatii suntem mai mult tot duși, ér muierele nu pot sta numai la stative, și p'atară mai e câte ceva, mai nisce oițe, mai nisce gălicióre, purcei, vițel, apoi de acele a grijit destul tot Frăsina singură, de-acum ar fi vremea sé mai aibă și sprijónă, că de aceea și-a insurat feciorul“.

— „Așa!“ borborosi lelea Ana, „adecă fata mea sé fiă slujnica cuscrii, ér eu, care am făcut'o și am apérat'o de foc și de apă, și-am crutat'o ca pe apa puțină, eu sé fiu deosebită de a nu o vedé numai când vor voi streinii! Una ca asta nu va fi!“

— „Dér tací babă, grăi atunci badea George, și tu ai avut noră 'n casă, dér de gura ta s'a dus cu fecior cu tot; amú vréi sé faci pricină și între fată-ta și ginere-t'o? Nu te temí de Dumneđu, că te a bate, că i postul mare!“

— „En tací“, — se infuriá lelea Ana — „că nu cu tine grăesc;

fata-i a mea, casa-i a mea, în casa mea va pune stativele, ori de nu, n'a țesă nici aici! Așa sé sciți, că de nu lăsați după mine, ride dracul de voi!“

— „Ba ride dracul de tine, cuscră, nu de noi toți, díse Ferecatul apásat, cum dicea el când era mamos. Ți-ai măritat fata, e măritată, nu-i a dumitale mai mult, nici nu poflesc sé fiă a mea, e a lui Vasilică, el îi este bărbat, de-ar duce în vârful muntelui, ea trebuie sé mergă cu el, fără de a gremujda!“

Acum începú și Măriuca a plânge, vedend că nime nu prinde parte la măsă, ér Măriuca era neam cu măsă, care vedendu-o plângend, începú mai avam a se dáoli: „Vai de mine și de mine, că numai o fată am avut, și nici aceea n'a avut parte de noroc în lume!“

Lelea Frăsina se uita boldiș la cuscră-sa, vedendu-o, că face gălicévă fără pic de pricină; Vasilica sta și se mira, ce póte sé aibă nevasta lui, de plânge, că el nu-și putea inchipui sé plângă cine-va din chiar senin, nebătut; badea George

Calendarul săptămânii.
MĂI. are 31 zile. FLORAR.

Zilele	Călend. Inl. v.	Călend. Gregor.
Dum.	12 (+) Rosalii Epifan	24 1 + Rosalii
Luni	13 2 Rosalii Glic.	25 2 Ros. Urban
Marți	14 Cuv. Isidor	26 Filip
Mer.	15 C. p. Pachomin	27 Magdolma
Joi	16 Cuv. p. Teodor	28 Wilhelm
Vin.	17 S. ap. Andronic	29 Maximilian
Sâm.	18 S. m. Teod. Pet.	30 Ferdinand

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 20 Maiu n. 1896.

Săminte	Călibrele per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	80	7.05	7.15
Grâu dela Tisa	80	7.10	7.20
Grâu de Pesta	80	7.05	7.15
Grâu de Alba-regals	80	7.05	7.15
Grâu de Bácska	80	7.15	7.25
Grâu ung. de nord	80	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiul	Călibrele per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70-72	6.30	6.35
Orz	de vinars	60-62	4.40	4.70
Orz	de bere	54.66	5.10	5.70
Ovăș		38.41	6.15	6.50
Cucuruz	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altă soi	78	—	—
Cucuruz		—	—	—
Hirișcă		—	—	—

Rente de corone austr. 4% . . . 101.20
Note italiene. 44.45

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 22 Maiu st. n. 1896.

Măsura seu greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	90
"	Grâu mijlociu	5	60
"	Grâu mai slab	5	—
"	Grâu mestecat	3	40
"	Săcară frumoasă	3	60
"	Săcară mijlocie	3	30
"	Orz frumos	3	—
"	Orz mijlociu	2	80
"	Ovăș frumos	2	50
"	Ovăș mijlociu	2	30
"	Cucuruz	3	20
"	Mălaiu	5	—
"	Mazăre	6	40
"	Linte	8	—
"	Fasole	6	—
"	Sămēnță de in	7	60
"	Sămēnță de cânepă	5	20
"	Cartofi	—	80
"	Măzărice	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	48
"	Carnea de porc	—	52
"	Carnea de berbec	—	—
100 kil.	Seu de vită prospēt	21	—
"	Seu de vită topit	32	—

Cursul losurilor private
din 20 Maiu 1896

	comp.	vinat.
Basilica	6.80	7.20
Credit	198.—	199.—
Clary 40 fl. m. c.	53.50	59.50
Navig. pe Dunăre	139.—	143.—
Innsbruck	28.—	29.—
Krakau	25.75	26.25
Laibach	22.25	23.25
Buda	63.25	64.—
Palfy	60.50	61.—
Crucea roșie austr.	17.80	18.60
do ung.	10.—	10.50
do ital.	12.—	12.40
Rudolf	25.—	26.—
Salm	68.—	70.—
Salzburg	26.50	27.50
St. Genois	70.—	71.—
Stanislau	43.—	45.—
Treitine 4 1/2% 100 m. c.	147.—	151.—
do 4% 50	69.—	73.—
Waldstein	61.—	63.—
Sărbesci 8%	34.—	34.25
do de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	119.25	120.25

Cursul pietei Brașov.

Din 23 Maiu 1896.

Banconote rom. Camp.	9.49	Vënd.	9.52
Argint român. Camp.	9.45	Vënd.	9.50
Napoleon-d'orl Camp.	9.51	Vënd.	9.53
Galbeni Camp.	5.65	Vënd.	5.65
Ruble rusești Camp.	127	Vënd.	—
Mărci germane Camp.	58.30	Vënd.	—
Lire turoescoi Camp.	10.60	Vënd.	—
Soris. fonc. Albina 5% 100.75	Vënd.	101.75	

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Să se observe marca

Să se observe marca

Picăturile de stomach

Maria-Zeller

cară au efect excelent în contra tuturor bôlelor de stomach, sunt un **medicament neapărat de lipsă pentru ori-ce casă**, la lipsă de apetit, slăbiciunea stomacului, respirația cu miros greu, venturi, răgăelă, colică, catar de stomach, flegmă, gâlbănare, grătă și vomare, constipația, și la durere de cap, încărcarea stomacului cu mâncări și băuturi, limbrici, suferințe de splină, ficat și hemoroide ca mijloc aprobat și sigur de vindecare.

La bôlele indicate s'a constatat picăturile Maria-Zeller ca cel mai bun leac, care confirmă sute de testimonii. Prețul unei sticle cu prescrierea de întrebuințare 40 cr. Sticla mare 70 cr. Expediția centrală prin farmacistul CARL BRADY, Kremsier (Moravia).

Picături veritabile sunt numai acelea, pe a căror ambalaj este lipită o față verde cu cuvintele: „Bezeuge die Echtheit“ cu subscrierea mea.

Picăturile Maria-Zeller veritabile se află: în Brașov: farmaciile *Iul. Hornung, F. Jekelius W-we, Franz Kellenen, Ed. Kugler* la Hygiea, *Vict. Roth, H. G. Obert. Hosszufalu*: farmacia *Carl Gross. Csernătfalu*: farmacia *Josef Drottlerf.*

Nr. 4957—1896.

față de lemnele de fag dreptul regei proprii. Condițiunile de oferte și acele contractuale se află în decursul ôrelor oficiose la oficiul forestieral orășenesc spre examinare din partea fiă-căru.

Ofertele provădute cu timbru de 50 cr., în cară are de a se aminti în cifre și litere suma oferată, și care are să conțină tot-de-odată dechierațiunea, cumcă oferentului îi sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lor, — au de a se așterne până în 10 lunie a. c. la 12 ôre la prânț substitutului de primar, senatorului Carol Iacobi. Ofertele au ca să conțină un vadiu de 10% din suma oferată pentru un quant anual de lemne de brad de 3900 m³ și pentru un quant anual de lemne de fag de 1900 m³.

În ofert are să se amintescă numele și locuința oferentului.

Ofertele se vor deschide în amintita și la 12 1/4 ôre înainte de prânț în biroul primarului.

Se observă în fine, cum că amintitele păduri zac în nemijlocita apropiere de calea ferată.

Brașov, 6 Maiu 1896.

976,3—3

Magistratul orășenesc.

Nu se mai oferă

în viață nici-odată ocașia ca numai **fl. 3.50** să se cumpere

o colecție splendidă de

10 bucați 1 ciatornic de
fl. 3.50 bucați fl. 3.50 busunar Prima

1 Anker-Remontoir umblă precis, și cu garanție de 3 ani.

1 lanț imitație d'aur pancer.

2 inele imitație d'aur cel mai nou feson, și cu similibriant imit. și rubine.

2 nasturi de manjete, de aur imit., cu mehanism patentat.

1 ac cu broș pentru dame foarte frumos.

3 nasturi pentru Chemisete imit. d'aur.

Tôte aceste 10 obiecte practice costă la oaltă numai **fl. 3.50 cr.**, împreună cu ceasornicul.

Trimiteri se efectuează cu rambursă.

Cui nu-i convine primesce banii îndărēt.

Alfred Fischer,
660,5—6. Vien I. Adlergasse 12.

Univ. Library

PUBLICAȚIUNE.

Orașul Brașov (în Ungaria) intenționează, ca să vëndă pe cale de oferte „per butuc“ quantul de 34800 m³ de lemne de brad și molift prescriis pro 1896 până inclusive 1904, mai departe cruțările din au. 1895 și în fine, tot per butuc, lemnele de fag din clasa economică B pro 1897 până inclusive 1904 în cantitate de 15000 m³ din revierul **Timiș.**

Se preferă oferenti pentru întregul quant de lemne de brad și fag. În cas însă când se oferă numai pentru singuratică soiuri de lemne, atunci își rezervă comuna orășenescă

era galbin ca cēra de rușinea, ce i-o face odorul de muiere; ēr badea Ferecatul sta și el uimit și nu scia, cum să curme gâlcēva. Lelea Ana cu Măriuca se tot boceau. Atunci se apropiă Vasilica de nevasta lui și-i dice:

— „Măriuică, nu te boci, aștēptă pân' a muri măta, c'apoi ai vreme să te bocesci până nu-i vedē bine. Bătută nu ești, flămândă și gōlă încă nu ești; tacī dēr și-ți caută ceva de lucru, adă pe masă, că noi venim dela lucru, nu dela sfaturī. ēr d'ta, sōcră, de vrēi, bea un pāhăruș de vinars și te pune de mănâncă cu noi, de unde nu — du-te acasă, nu face gâlcēvă între noi, că nu-ți măn-căm bucaturile“.

Atunci lelea Ana ca nebună se repeđi pe ușă afară țipotind cât o lua gura: „Tulvai, că vrēu tălharii să mē omōră, „trăgēnd pe Măriuica după sine. Dēr Vasilica prinse pe Măriuica de mână, să nu o lase, ēr vedēnd, că se svērcolesce și vrē să mērgă după mă-sa, o apucă de cap și o hăđi îndērēpt strigând: „Te-ai mē-ritat, șeđi unde ești, ori de nu —

te trăsnesce Dumneđeu stântul și pe tine și pe măta!“

Vēdēnd lelea Ana ce-i și cum, temēndu-se să nu o încare și pe ea, fugi măn-când pământul și strigând: „Ești, omēni bunī, că tălharii imī omōră fata“. Tot așa merse țipotind pân'acasă, acolo deschise ferēstra cea de cătră drum și de-acolo făcea o holecă, de se adunară vecinii în gura ei. Cei din casa Ferecatului stau înmărmuriți; Măriuica se bocea după ușă, lelea Frășiuca își frecă mâ-nile și ofta, badea George sta pironit pe un scaun, ca înlemnit, ēr Ferecatul nu se putea destul mira, că cum pōte cineva face gâlcēvă din nimica. Omēni în drum și pe la pōrtă stau cu gura căscată, nesciind ce să đicā, ce să facā. ēr lelea Ana tot melița din ferēstră; noroc, că casa era cam departe de drum, era în mijlocul grădinei.

(Va urma.)

Stabilimentul de hidroterapie

dela băile de aburi ale Eforiei școlelor române

se va deschide

Marți în 26 Maiu st. n. 1896.

Instalațiune modernă de primul rang pentru tōte procedurile hidroterapeutice, sub control medical.

DUȘURI perfecte de tot felul cu temperatură și presiune variabilă.

MESSAGE.

CURE ELECTRICE.

BĂI HYDRO-ELECTRICE. (Sistemul bicelular al prof. Gärtner).

BĂI MEDICALE (sare, extract de brad etc.)

BĂI DE PUTINĂ.

BĂI DE ABUR.

BĂI RECI (basin).

INHALAȚIUNI.

CURA lui KNEIPP.

Instalațiune duplă pentru bărbați și femei.

Medicul stabilimentului: **Dr. G. Baiulescu.**

Deschis în decursul anului întreg.

Informațiuni și prospecte se pot lua la

Administrația băilor.

Hotelul pomul verde Braşov.

Subscriberul are onôrea a aduce la cunoştinţa on. public, că dela 1 Aprilie a luat ca antreprenor

Hotelul pomul verde

cu 25 odăi, arangiate din nou, cu cel mai mare confort dela 80 cr. in sus. Salon pentru nunţi, banchete şi petreceri private, stau la dispoziţiă.

Bucătăriă germană şi românească. Mâncările cele mai alese.

Vinuri curate şi escelente din Transilvania şi Ungaria.

Bere prima calitate. Serviciu prompt.

Rugându-mă pentru vizitare cât mai numărôsă sunt cu tot respectul gata spre serviciu.

George Sorea
antreprenorul hotelului.

961,6—6

Hotel şi restauraţiune Ziegler

(odinióră „Hotel Slepak“)

în baia **Basna** (Baassen, Felső-Bajom)

lângă **Mediaş** în **Transilvania**

se recomandă, prin întocmirea sa elegantă şi poziţia deosebit de favorabilă, tuturor ôspeţilor, cari vor să cerceteze acest loc de cură, având cu deosebire odăi de pasageri cu aer curat şi prospect plăcut, întocmite cu toate conforturile pentru timp mai scurt sêu mai lung pentru sezonul de baie.

Vinuri escelente de masă şi desert, beuturi recoritóre, în localul restauraţiunei, precum şi **bucătăriă gustuôsă**, sunt recomandate ôspeţilor pe lângă cele mai moderate preţuri.

Deschiderea în 25 Maiu 1896.

Pentru cercetare număröse se rógă

cu totă stima:

Michail Ziegler,
proprietar.

2—2

Restauraţiia în Grădina Reuniunei de Industrie (Gewerbe Verein).

Am onôrea a aduce la cunoştinţa On. public, că am luat cu arêndă

Grădina Reuniunei Industriale din Strada Porţii

şi am introdus şi iluminăţia cu Auer şi am restaurat locul de popice. Imi voi da totă silinţa a mulţami pe On. ôspeţi cu mâncări bune şi curate. **Cost** dau şi afară din local.

Spre vânzare voi aduce vinuri naturale curate pentru masă şi desert. asemenea bere Czellbräu şi bere de Steinbruch şi alte beuturi rëcoritóre.

Grădina stă la dispoziţiia reuniunilor şi societăţii pentru producţiuni şi petreceri. Asemenea salonul cel mare, care este foarte potrivit pentru nunţi, se pôte folosi de on. public.

Asigurând preţuri ieftine şi serviciu prompt mă recomand on. public

cu deosebită stimă:

Ludwig Trepches,
restaurateur.

Institut de spălat şi călcat

Braşov, strada Orfanilor Nr. 27.

Subscribera are onôre a recomanda On. Public „institutul sêu de spălat şi călcat“ unde se primesc rufe pentru spălat şi călcat spre cea mai deplină mulţumire a orî şi cui, spălatul e fără întrebuiñtarea varului clorhidric şi cu cele mai moderate preţuri.

Primeşte angajament de a spăla şi călca la timp şi cu cea mai mare punctualitate tot felul de albituri, trusouri de mirese, perdele şi tot felul de articule de modă, dându-le un lustru briant şi făcându-le albe ca zăpada.

3—5

Maria Mitoc.

+
Specialitate contra
Ploşnişilor, Puceşilor,
Gândacilor de bucătării, Molii,
Păduşilor de animale domestice etc. etc.

Zacherlin

are efect miraculos! Nu există alt mijloc de a prăpădi orî şi ce insecte, de aceea îl laudă milioane de cumpărători; şi e foarte cautat. Semnele sunt: 1) Sticla sigilată. 2) Numele: „Zacherlin.“

Se afla de vânzare: în Braşov: La Domnii I. L. et A. Hesshaimer, Heinrich Zinz, Dimitrie Eremias nepoţi, Emil Por, Karl Irk, Franz Kelemen farmacist, Julius Müller, Carol Schuster farmacist, Teutsch et Tartler, N. Grădimar, Eduard Kugler farm., Succesorul Anton Zeriff, Julius Hornung farmacist, Heinrich G. Obert, Ferdinand Jekelius farmacist, Victor Roth farmacist, Heinrich Wagner, Karl Harth, Ioan Duşoiu et Fin, Fritz Geisberger, Fritz Czekely, K. Zerbes. — În Făgăraş: La Domnii: Richard Gleim farmacist, M. A. Gräser, I. Iarosch, Heinrich Schul, Alexander Nehrer, Jacob Fleisig. — În Cohalm: La Domnii: Ernst Wolf, Eduard Victor Melas.

Calitate superióră.

Chocoladă Thiess & Seidel

s'afia în toate magaziile de specerei cu preţurile fabricei, fiă-care pachet şi envelopă este provêdut cu firma nôstră.

Nutritor şi uşor de mistuit.